
Sesijas dokuments

A9-0255/2021

23.7.2021

ZIŅOJUMS

par īstenošanas ziņojumu par ES trasta fondiem un Bēgļu atbalsta mehānismu
Turcijā
(2020/2045(INI))

Ārlietu komiteja
Attīstības komiteja
Budžeta komiteja

Referents: *György Hölvényi, Janusz Lewandowski, Milan Zver*

(Kopīgā komiteju procedūra — Reglamenta 58. pants)

Atzinuma sagatavotāja (*):
Sira Rego, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
PASKAIDROJUMS — FAKTU UN SECINĀJUMU KOPSAVILKUMS.....	3
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	7
MAZĀKUMA VIEDOKLIS	25
BUDŽETA KONTROLES KOMITEJAS ATZINUMS	26
PILSOŅU BRĪVĪBU, TIESLIETU UN IEKŠLIETU KOMITEJAS ATZINUMS	32
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ.....	40
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAUSTA.....	41

PASKAIDROJUMS — FAKTU UN SECINĀJUMU KOPSAVILKUMS

Ziņojuma mērķis ir veikt ES trasta fondu (ESTF), kuri izveidoti kopš 2014. gada un kuru darbība pagarināta līdz 2021. gada decembrim, kā arī Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā politisko novērtēšanu.

Bēgļu atbalsta mehānismam Turcijā ir atšķirīga politiskā un juridiskā būtība — tas ir koordinēšanas mehānisms, nevis ārpusbudžeta instruments. Dalībvalstu ieguldījums Bēgļu atbalsta mehānismā Turcijā nav brīvprātīgs, bet ir balstīts uz to nacionālo kopienākumu, un tas iekļauts Savienības budžetā kā ārējie piešķirtie ieņēmumi, un gan ESTF, gan arī Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā rada bažas saistībā ar demokrātisko pārskatatbildību, Eiropas Parlamenta lomu un ES budžeta integritāti.

Parlaments ir vairākkārt atzinis šo ārpusbudžeta (ESTF) un ārkārtas (Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā) instrumentu nozīmi, taču vairākkārt ir izteicis arī kritiku par to izveidi un pagarināšanu, nenodrošinot Parlamenta pienācīgu iesaisti. Arī Parlamenta kontrole pār šiem instrumentiem ir bijusi ierobežota.

Referenti uzskata, ka ārējā palīdzība būtu pilnībā jāfinansē no Savienības budžeta un būtu jāīsteno konsekventi, ievērojot saskaņotu noteikumu kopumu, pamatojoties uz tiesību aktos paredzētiem instrumentiem un pilnībā ievērojot Parlamenta lēģislatīvās, budžeta un kontroles prerogatīvas. Tāpat referenti uzskata, ka pilnībā būtu jāizmanto visas iespējas, ko sniedz Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments (*NDICI*) un Pirmspievienošanās palīdzības instruments (*IPA III*).

It īpaši *NDICI* gadījumā referenti uzskata, ka jauns galvenais ārējais instruments sniegtu lielāku elastību un reaģētspēju, dodot iespēju turpināt esošo trasta fondu darbību un tādējādi nodrošinot Savienības budžeta vienotību.

Lai nodrošinātu iespējamās pieaugošās vajadzības, vajadzības gadījumā noteikti jāizmanto esošie instrumenti, it īpaši *NDICI*, palielinot tā finansējumu, ko nodrošinātu pašreizējās DFS un *NDICI* pārskatīšana vai dalībvalstu un trešo valstu ieguldījumi ārējo piešķirto ieņēmumu veidā.

Ja jauns trasta fonds tomēr būtu nepieciešams, referenti uzskata, ka tā izveides pienācīgs pamatojums būtu plaša krīze, starptautisko attiecību pēkšņas izmaiņas, kas prasa vērīgu ES finansiālu atbalstu, vai vajadzība apvienot resursus ar trešām valstīm, kas nebūtu iespējams risinājums, izmantojot likumdevēju pieņemtus instrumentus. Šādā gadījumā, atšķirībā no iepriekšējās 2014.–2020. gada DFS, Parlaments būtu pilnvērtīgi jāiesaista jau no paša sākuma.

TRASTA FONDS "BĒKOU"

Trasta fondu "*Békou*" Centrālāfrikas Republikai 2014. gada jūlijā izveidoja ES un 3 dalībvalstis (Francija, Vācija un Nīderlande), un tas bija pirmais Savienības trasta fonds ar mērķi apvienot un pārvaldīt atbalstu Centrālāfrikas Republikai pēc krīzes, kas skāra valsti 2012.–2013. gadā un vēlāk. Tā mērķis ir stiprināt iedzīvotāju un valsts noturību ļoti nestabilā situācijā, it īpaši īstenojot atbalsta programmas, veselības, ūdensapgādes un sanitārijas, lauku

attīstības un ekonomikas atveseļošanas, kā arī samierināšanas un sociālās kohēzijas jomā.

Papildus piešķirumiem no Eiropas Attīstības fonda (EAF) un ES budžeta (218,9 miljoni EUR), iemaksas fondā veica Francija, Vācija, Nīderlande, Itālija un Šveice, un tā finansējums kopumā sasniedza 296,8 miljonus EUR. Fonda "*Bêkou*" ("cerība" vietējā sangu valodā) mērķis ir elastīgi un dinamiski sasaistīt palīdzības, rehabilitācijas, atjaunošanas un ilgtermiņa attīstības pasākumus.

Kopš 2014. gada ES — līdz šim pirmā Centrālāfrikas Republikas partnere —, tās dalībvalstis un citi līdzekļu devēji ir piešķīruši vairāk nekā 910 miljonus EUR pamata pakalpojumu nodrošināšanai iedzīvotājiem (galvenokārt izglītībai un veselības aprūpei, tostarp kopš epidēmijas uzliesmojuma — cīņai pret Covid-19), kā arī stabilitātes un miera procesa veicināšanai.

FONDS "*MADAD*"

Eiropas Savienības Reģionālais trasta fonds reaģēšanai uz krīzi Sīrijā (fonds "*Madad*") tika izveidots 2014. gada decembrī, lai risinātu jautājumus par Sīrijas bēgļu un kaimiņvalstīs iekšzemē pārvietotu personu izturētspējas vajadzību apmierināšanu ilgākā termiņā, kā arī lai sniegtu atbalstu uzņēmējkopienām un administrācijām. Sākotnēji tas tika dibināts uz 5 gadiem, un tā sākotnējais finansējums bija 1 miljards EUR. Vēlāk 2019. gadā un 2020. gadā fonda darbības termiņš tika pagarināts vēl uz diviem gadiem līdz 2021. gada 14. decembrim, lai nodrošinātu veiksmīgu pāreju uz ES instrumentu reaģēšanai uz krīzi pašreizējā DFS 2021.–2027. gadam.

Fonds ir mobilizējis vairāk nekā 2,2 miljardus EUR no ES budžeta, 21 dalībvalsts, Turcijas un Apvienotās Karalistes, un par 2 miljardiem EUR ir noslēgti līgumi (2020. gada decembrī) vairāk nekā 94 projektu īstenošanai. Trasta fonds sniedz atbalstu vairāk nekā 7,29 miljoniem saņēmēju. 2015. gadā fonda darbībā tika veiktas izmaiņas, lai aptvertu arī Irākas krīzi. Ģeogrāfiskā ziņā liela daļa finansējuma ir piešķirta daudzvalstu darbībām un novirzīta tām valstīm, kuras uzņem lielāko daļu Sīrijas bēgļu, un tās ir Libāna, Turcija un Jordānija. Finansējums tiek sadalīts šādi: Lībijai — 43 %, Turcijai — 23 % un Jordānijai — 24 %. Irākā īstenotās darbības saņem 7 %, savukārt 2,1 % piešķirts Rietumbalkāniem (Serbijai un Ziemeļmaķedonijai). Trasta fondam varēja arī pieprasīt risināt vajadzības un sniegt atbalstu Sīrijai pēc konflikta ar nosacījumu, ka stingri tiek īstenota ticama politiskā pāreja atbilstīgi ANO Drošības padomes Rezolūcijai Nr. 2254/2015. Taču, tā kā konflikts turpinās, ir skaidrs, ka šis nosacījums nav izpildīts.

TRASTA FONDS ĀFRIKAI

Ārkārtas trasta fonds stabilitātes nodrošināšanai un atbilstīgas migrācijas un personu pārvietošanas iemeslu novēršanai Āfrikā (Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Āfrikai) tika izveidots 2015. gada 12. novembrī, lai palīdzētu risināt daudzdimensionālas problēmas, kas veicina nestabilitāti Sāhelā un Čada ezera baseinā, Āfrikas ragā un Ziemeļāfrikas reģionos. Trasta fonds Āfrikai aptver 26 atbilstīgas valstis 3 reģionos, un tie ir: Sāhela un Čada ezera baseins (Burkinafaso, Kamerūna, Čada, Gambija, Mali, Mauritanija, Nigēra, Nigērija, Senegāla, Gana, Gvineja un Kotdivuāra); Āfrikas rags (Džibutija, Eritreja, Etiopija, Kenija, Somālija, Dienvidsudāna, Sudāna, Tanzānija un Uganda); kā arī Ziemeļāfrika (Alžīrija, Ēģipte, Lībija, Maroka un Tunisija).

Trasta fonds Āfrikai veic darbību četros stratēģiskajos virzienos, un tie ir: 1) lielākas ekonomiskās un nodarbinātības iespējas, īstenojot ekonomiskās programmas ar mērķi radīt nodarbinātības iespējas; 2) kopienu izturētspējas stiprināšana, tostarp nodrošinot pamata pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem, bēgļiem un pārvietotajām personām pārtikas un uztura nodrošināšanas, drošības, veselības, izglītības un sociālās aizsardzības jomā; 3) uzlabota migrācijas pārvaldība, tostarp valstu un reģionālo migrācijas stratēģiju izstrāde, neatbilstīgas migrācijas novēršana, cīņa pret cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu, efektīvas brīvprātīgās atgriešanās veicināšana un ilgtspējīga reintegrācija, starptautiskā aizsardzība un patvērums, likumīga migrācija un mobilitāte; kā arī 4) uzlabota pārvaldība un konfliktu novēršana, cilvēktiesību pārkāpumu risināšana un tiesiskuma panākšana, tostarp veidojot spējas drošības un attīstības atbalstam. Fonds ir mobilizējis aptuveni 5 miljardus EUR, un no šīs summas aptuveni 0,6 miljardus EUR ir nodrošinājušas ES dalībvalstis un citi līdzekļu devēji.

KOLUMBIJA

Kolumbiju jau vairāk nekā 50 gadus posta iekšējs bruņots konflikts, kas ir prasījis vairāk nekā 220 000 dzīvību, turklāt lielākā daļa bojāgājušo ir civiliedzīvotāji, un šis konflikts ir iemesls vairāk nekā 5 miljonu kolumbiešu piespiedu pārvietošanai, kas ir viens no pasaulē augstākajiem iekšzemē pārvietoto personu skaita rādītājiem. Šo konfliktu cita starpā ir veicinājusi ilga politiskās vardarbības, augstas sociālās un ekonomiskās nevienlīdzības, narkotiku tirdzniecības un citu nelikumīgu darbību vēsture, kā arī stabilas valsts iekārtas neesamība, kas spētu nodrošināt pakalpojumiem saviem iedzīvotājiem, un tas ir īpaši skāris lauku un attālos reģionos, taču ir ļoti negatīvi ietekmējis Kolumbijas ekonomisko un sociālo attīstību kopumā.

2016. gada 24. augustā starp Kolumbijas valdību un valsts galveno nemiernieku kustību "Kolumbijas Revolucionārie bruņotie spēki" (*FARC*) tika noslēgts miera nolīgums. Lai gan kopš tā laika panākts ievērojams progress, pēdējā laikā situācija Kolumbijā atkal ir kļuvusi nestabilāka, jo valstij vienlaikus nākas risināt vairākas krīzes, proti, ir attīstījusies Venecuēlas bēgļu krīze (patlaban Kolumbijā dzīvo vairāk nekā 1,8 miljons bēgļu no Venecuēlas), ir radušies šķēršļi miera procesā, kā arī ir jārisina Covid-19 pandēmijas ietekme.

Eiropas Trasta fonds mieram Kolumbijā tika izveidots 2016. gada decembrī, lai atbalstītu Kolumbijas valdības un *FARC* miera nolīguma īstenošanu. Fonds ir mobilizējis vairāk nekā 128 miljonus EUR no ES budžeta, 20 dalībvalstīm, Čīles un Apvienotās Karalistes.

Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā (*FRT*)

2015. gada oktobrī un novembrī ES apņēmas sākotnēji nodrošināt papildu resursus 3 miljardu EUR apmērā, lai sniegtu atbalstu sīriešiem, kuriem nepieciešama pagaidu aizsardzību, un uzņēmējām kopienām Turcijā. Vēlāk, 2015. gada novembrī, Komisija pieņēma lēmumu, ar ko izveido Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā kā ES instrumentu reaģēšanai uz aicinājumu atbalstīt bēgļus Turcijā, kas bēg no konfliktiem Sīrijā, Irākā, Afganistānā vai ieceļo no citām valstīm. Mehānisms izveidots 2016. gada 1. janvārī, un tā sākotnējais budžets bija 3 miljardi EUR. No šīs summas 1 miljards EUR tika finansēts no ES budžeta, savukārt 2 miljardus EUR nodrošināja ES dalībvalstis, lai izvairītos no turpmāka spiediena uz ES budžetu. Dalībvalstu ieguldījumu aprēķina, izmantojot sadales principu, kas

balstīts uz to nacionālo kopienākumu. Mehānismu izmanto, lai koordinētu finansējumu no dažādiem ES esošajiem ārējiem finanšu instrumentiem (IPA, EKI, ASI). Finansējums tiek izmantots ar humāno palīdzību saistītām un citām darbībām, un finanšu piešķirumi ir attiecīgi 1,4 miljardi EUR un 1,6 miljardi EUR.

ES un Turcijas 2016. gada 18. marta paziņojumā Eiropadome un Turcija apstiprināja apņemšanos īstenot ES un Turcijas kopīgo rīcības plānu (KRP), lai palīdzētu Turcijai pārvaldīt migrantu krīzi. Vienlaikus tika panākta arī vienošanās, ka līdz 2018. gada beigām mehānisma budžets tiks palielināts par 3 miljardiem EUR. Šajā reizē 2 miljardi EUR tika piešķirti no ES budžeta un 1 miljards EUR bija dalībvalstu finansējums. Projektus paredzēts finansēt no divām maksājumu daļām — attiecīgi līdz 2021. gada vidum un, vēlākais, līdz 2025. gada vidum, un ES un tās dalībvalstis ir līdz šim lielākās līdzekļu devējas, kas risina Sīrijas krīzes sekas. Jāņem vērā, ka fonds "*Madad*" un *FRT* zināmā mērā pārklājas.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par īstenošanas ziņojumu par ES trasta fondiem un Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā (2020/2045(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 208., 210., 214. un 314. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 21. pantu,
- ņemot vērā ES Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā Padomes 2013. gada 2. decembra Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regulu (ES, *Euratom*) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012²,
- ņemot vērā Padomes 1996. gada 20. jūnija Regulu (EK) Nr. 1257/96 par humāno palīdzību³,
- ņemot vērā Eiropas Savienības 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. un 2021. gada vispārējo budžetu,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 18. novembra paziņojumu “Vispārējā pieeja migrācijai un mobilitātei” (VPMM) (COM(2011)0743),
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2018. gadā pieņemto Globālo paktu par drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju un Globālo paktu par bēgļiem,
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 7. jūnija paziņojumu par jauna satvara partnerībai ar trešām valstīm izveidi saskaņā ar Eiropas programmu migrācijas jomā (COM(2016)0385),
- ņemot vērā Valletas augstākā līmeņa sanāksmes 2015. gada novembra rīcības plānu,
- ņemot vērā ES un Turcijas 2016. gada 18. marta paziņojumu,
- ņemot vērā 2017. gada 30. jūnijā parakstīto “Jauno Eiropas Konsensu par attīstību — mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2014. gada 30. aprīļa darba dokumentu „Tiesībās balstīta

¹ OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.

² OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.

³ OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.

- pieeja, aptverot visas cilvēktiesības ES attīstības sadarbībā” (SWD(2014)0152),
- ņemot vērā 2008. gada 30. janvāra Eiropas Konsensu par humāno palīdzību,
  - ņemot vērā ES trasta fonda (ESTF) “*Bêkou*”, ESTF “*Madad*”, ESTF Āfrikai un ESTF Kolumbijai dibināšanas līgumus un 2020. gada decembrī pārskatītos dibināšanas līgumus,
  - ņemot vērā Komisijas 2015. gada 24. novembra Lēmumu C(2018)9500 par Savienības un dalībvalstu rīcības koordināciju, izmantojot koordinācijas mehānismu “Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijai”⁴, kas grozīts ar Komisijas 2016. gada 10. februāra Lēmumu C(2016)855⁵, Komisijas 2017. gada 18. aprīļa Lēmumu C(2017)2293⁶, 2018. gada 14. marta Lēmumu C(2018)1500⁷ un 2018. gada 24. jūlija Lēmumu C(2018)4959⁸,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. aprīļa ceturto gada ziņojumu par Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā (COM(2020) 162), kā arī tās iepriekšējos ziņojumus,
  - ņemot vērā septīto rezultātu ziņojumu par ESTF “*Madad*”⁹,
  - ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu “ES trasta fonds Centrālāfrikas Republikas atbalstam “*Bêkou*”: cerīgs sākums par spīti dažām nepilnībām” (Nr. 11/2017), Īpašo ziņojumu “Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā — noderīgs atbalsts, bet vajadzīgi uzlabojumi, lai palielinātu ieguldīto līdzekļu atdevi” (Nr. 27/2018) un Īpašo ziņojumu “Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Āfrikai: elastīgs, bet trūkst mērķtiecības” (Nr. 32/2018),
  - ņemot vērā Komisijas lēmumus par ES trasta fondu darbības termiņa pagarināšanu līdz 2021. gada decembrim atbilstīgi Finanšu regulas 234. pantam, kā arī Parlamenta nostājas par darbības termiņa pagarināšanas lēmumu projektiem,
  - ņemot vērā 2018. gada 18. aprīļa rezolūciju “ES ārējās finansēšanas instrumentu īstenošana: vidusposma novērtēšana 2017. gadā un turpmākā struktūra pēc 2020. gada”¹⁰,
  - ņemot vērā 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par attīstības sadarbības instrumenta, humānās palīdzības instrumenta un Eiropas Attīstības fonda īstenošanu¹¹,
  - ņemot vērā 2016. gada 13. septembra rezolūciju par ES trasta fondu Āfrikai — ietekme uz attīstības un humāno palīdzību¹²,
  - ņemot vērā 2021. gada 25. marta rezolūciju par jaunu ES un Āfrikas stratēģiju —

---

⁴ OV C 407, 8.12.2015., 8. lpp.

⁵ OV C 60, 16.2.2016., 3. lpp.

⁶ OV C 122, 19.4.2017., 4. lpp.

⁷ OV C 106, 21.3.2018., 4. lpp.

⁸ OV C 278, 8.8.2018., 3. lpp.

⁹ https://ec.europa.eu/trustfund-syria-region/sites/default/files/7th_results_reporting_eutf_syria_sept2020.pdf

¹⁰ OV C 390, 18.11.2019., 76. lpp.

¹¹ OV C 390, 18.11.2019., 33. lpp.

¹² OV C 204, 13.6.2018., 68. lpp.

partnerība ilgtspējīgai un iekļaujošai attīstībai,

- ņemot vērā 2021. gada 20. janvāra rezolūciju par gada ziņojumu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu¹³, 2017. gada 18. maija rezolūciju par ES stratēģiju attiecībā uz Sīriju¹⁴, 2016. gada 6. oktobra rezolūciju par Sīriju¹⁵, 2016. gada 24. novembra rezolūciju par situāciju Sīrijā¹⁶ un 2016. gada 6. jūlija rezolūciju par Padomes nostāju attiecībā uz Eiropas Savienības 2016. finanšu gada budžeta grozījuma Nr. 2/2016 projektu — 2015. finanšu gada pārpalikuma ieskaitīšana¹⁷,
- ņemot vērā 2019. gada 13. marta rezolūciju par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Turciju¹⁸, 2018. gada 12. decembra rezolūciju par Padomes nostāju attiecībā uz otro Eiropas Savienības 2019. finanšu gada vispārējā budžeta projektu¹⁹ un 2018. gada 4. jūlija rezolūciju par Padomes nostāju attiecībā uz Eiropas Savienības 2018. finanšu gada budžeta grozījuma Nr. 3/2018 projektu, III iedaļa — Komisija: bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā pagarināšana²⁰,
- ņemot vērā budžeta grozījuma Nr. 5/2020 projektu²¹ un tam pievienoto Lēmumu par neparedzēto izdevumu rezerves izmantošanu 2020. gadā, lai turpinātu sniegt humāno palīdzību bēgļiem Turcijā²²,
- ņemot vērā 2021. gada 19. maija rezolūciju par Komisijas 2019.–2020. gada ziņojumu par Turciju²³,
- ņemot vērā Komisijas 2019. un 2020. gadā pieņemtos lēmumus pagarināt ESTF “*Madad*” līdz 2021. gada 14. decembrim atbilstīgi Finanšu regulas 234. pantam,
- ņemot vērā apņemšanos risināt Sīrijas krīzi un atbalstīt tās iedzīvotājus, ko ES un tās dalībvalstis pauda konferencēs Londonā un Briselē, kas notika laikposmā no 2016. līdz 2021. gadam,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada vidusposma novērtējumu un regulāros rezultātu ziņojumus par ESTF “*Madad*”,
- ņemot vērā Padomes 1996. gada 20. jūnija Regulu (EK) Nr. 1257/96 par humāno palīdzību²⁴, 2018. gada 14. jūnija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) 2021.–2027. gadam (COM(2018) 460), kā arī 2018. gada 14. jūnija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*) 2021.–2027. gadam

---

¹³ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0012.

¹⁴ OV C 307, 30.8.2018., 117. lpp.

¹⁵ OV C 215, 19.6.2018., 44. lpp.

¹⁶ OV C 224, 27.6.2018., 88. lpp.

¹⁷ OV C 101, 16.3.2018., 179. lpp.

¹⁸ OV C 23, 21.1.2021., 58. lpp.

¹⁹ OV C 388, 13.11.2020., 326. lpp.

²⁰ OV C 118, 8.4.2020., 264. lpp.

²¹ Budžets 2020/1157, OV L 299, 11.9.2020., 1. lpp.

²² Lēmums 2020/1268, OV L 298, 11.9.2020., 21. lpp.

²³ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0243.

²⁴ OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.

(COM(2018) 465),

- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmuma par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas, Attīstības komitejas un Budžeta komitejas kopīgās apspriedes saskaņā ar Reglamenta 58. pantu,
  - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Budžeta kontroles komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas, Attīstības komitejas un Budžeta komitejas ziņojumu (A9-0255/2021),
- A. tā kā kopš 2014. gada ir izveidoti četri ES trasta fondi, lai reaģētu uz vajadzību pēc elastīgiem un ātri izmantojamiem instrumentiem, lai sniegtu saskaņotu un stabilu atbalstu krīzes situācijās, un tie ir ESTF “*Békou*”, kas izveidots 2014. gada 15. jūlijā ar mērķi sniegt atbalstu visās jomās, lai Centrālāfrikas Republika varētu izkļūt no krīzes, kā arī tās atjaunošanas centieniem; ESTF “*Madad*” — Eiropas Savienības reģionālais trasta fonds, kas izveidots 2014. gada 15. decembrī reaģēšanai uz krīzi Sīrijā, lai nodrošinātu resursu apvienošanu un pielāgošanu, kā arī reaģēšanu reģionālā līmenī; ESTF Āfrikai — Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds stabilitātes nodrošināšanai un neatbilstīgas migrācijas un personu pārvietošanas iemeslu novēršanai Āfrikā, kas izveidots 2015. gada 12. novembrī; kā arī ESTF Kolumbijai, kas izveidots 2016. gada 12. decembrī, lai atbalstītu miera nolīguma īstenošanu sākotnējā atveseļošanas un stabilizācijas posmā pēc konflikta;
- B. tā kā 2018. gadā, pārskatot Finanšu regulu, tika ieviesti noteikumi, lai zināmā mērā stiprinātu Parlamenta kontroles pilnvaras jaunu ESTF izveidē vai esošo pagarināšanā; tā kā minētie noteikumi joprojām ir pārāk ierobežoti, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta pilnvērtīgu demokrātisko kontroli, kā arī pilnīgu Eiropas Parlamenta kā budžeta iestādes uzraudzību, kā to paredz Līgumi;
- C. tā kā Parlaments, atbildot uz aicinājumu pagarināt ES trasta fondu darbības termiņu līdz 2021. gada beigām, 2020. gadā sniedza galvenokārt pozitīvus atzinumus, taču puda bažas par projektu, it īpaši to, kas saistīti ar robežu un migrācijas pārvaldību, īstenošanas pārredzamības trūkumu, un izvirzīja nosacījumu, ka ESTF Āfrikai gadījumā obligāti bija jāsniedz garantijas par pamattiesību ievērošanu visu finansēto projektu īstenošanā;
- D. tā kā gan ES trasta fondu, gan Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā (*FRT*) izveidošana pamatojās uz to, ka nepieciešama elastīga, īpaša un ātra reakcija, kas nav iespējama klasiskajā iestāžu sistēmā un ar ierobežotajiem ES budžeta resursiem un elastību; tā kā jaunajam ES ārējā finansējuma satvaram (Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam (*NDICI*) - *Global Europe*) būtu jānovērš ierobežojumi, kas ir iemesls trasta fondu izveides nepieciešamībai, nodrošinot iespēju elastīgāk un ātrāk reaģēt uz specifiskām krīzes situācijām; tā kā ārpusbudžeta instrumenti, tādi kā ES trasta fondi, un ārkārtas mehānismi, piemēram, *FRT*, apdraud demokrātiskas pārskatatbildības, pārredzamības un pareizas finanšu pārvaldības principus, kā arī apdraud Eiropas Parlamenta lomu un ES budžeta integritāti un

vienotību; tā kā Parlaments netika iesaistīts apspriedēs par ārpusbudžeta instrumentu izveidi; tā kā ESTF Āfrikai un ESTF “*Békou*” izveidei tika izmantots Eiropas Attīstības fonda (EAF) finansējums un tāpēc Parlaments nemaz netika iesaistīts šo divu ESTF izveidē; tā kā Parlamenta iespējamā iesaiste aprobežojās ar iebildumu pret īstenošanas lēmumu par ESTF “*Madad*” un ESTF Kolumbijai dibināšanas līgumiem projektiem;

- E. tā kā, dibinot ESTF, Komisijai ir jāpamato tā pievienotā vērtība, pamanāmība, papildināmība ar citiem ES finansēšanas instrumentiem un atbilstība politikas mērķiem, un tā kā ir ļoti svarīgi nodrošināt finansējuma izlietojuma pastāvīgu uzraudzību un izvērtēšanu, lai nodrošinātu, ka tā ietekme vienmēr atbilst ES tiesībām, pamatvērtībām un mērķiem;
- F. tā kā saskaņā ar Finanšu regulu katru gadu būtu jāveic ES trasta fondu neatkarīga ārējā revīzija un Komisijai ir tiesības apturēt finansēšanas nolīgumu, ja partnervalsts pārkāpj pienākumus attiecībā uz cilvēktiesību, demokrātijas principu vai tiesiskuma ievērošanu, kā arī nopietnos korupcijas gadījumos; tā kā Eiropas Revīzijas palāta savos īpašajos ziņojumos par ES trasta fondiem iesaka Komisijai uzlabot līdzekļu devēju koordinēšanu (ESTF “*Békou*”), likvidēt trūkumus īstenošanā, uzlabot efektivitāti un mērķtiecīgas darbības (ESTF Āfrikai) un nodrošināt lielāku ieguldīto līdzekļu atdevi (*FRT*);
- G. tā kā saskaņā ar Komisijas aplēsēm pastāv būtiskas humānās un bēgļu vajadzības, kas pārsniedz Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā tvērumu;
- H. tā kā Parlaments, lai gan ir atzinis to pievienoto vērtību, tomēr ir vairākkārt uzsvēris vajadzību uzlabot ES trasta fondu un *FRT* parlamentāro uzraudzību, kā arī nepieciešamību tikt aktīvāk iesaistītam jaunu ES trasta fondu izveidē un sarunās par tiem, kā arī esošo ES trasta fondu un citu finanšu instrumentu ES ārējās darbības jomā darbības termiņa pagarināšanas procesā; tā kā Parlaments aicināja Komisiju uzlabot komunikāciju par ESTF un norādīja, ka regulāri sniegtai un uz rādītājiem balstītai informācijai par ESTF īstenošanu ir ļoti būtiska nozīme, lai nodrošinātu demokrātisku uzraudzību un Eiropas Parlamenta kontroles funkciju;
- I. tā kā lielāko daļu iemaksu ES trasta fondos patlaban nodrošina ES budžets, bet dalībvalstu iemaksas veido tikai nelielu daļu no to kopējiem budžetiem; tā kā dalībvalstu iemaksas *FRT* balstās nevis uz brīvprātības principu, bet gan uz nacionālajam kopienākumam atbilstošu iemaksu skalu un tiek tieši iekļautas Savienības budžetā kā ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunktu; tā kā ESTF gadījumā dalībvalstu iemaksas netiek integrētas Savienības budžetā saskaņā ar Finanšu regulas 187. panta 6. punktu;
- J. tā kā ES un Turcijas 2016. gada marta paziņojumā un ES un Turcijas atpakaļuzņemšanas nolīgumā īpaša uzmanība ir pievērsta tam, lai novērstu jaunus nelegālās migrācijas jūras vai sauszemes maršrutus, likvidētu cilvēku kontrabandas tīklus, kontrolētu Turcijas robežas un nediskriminējošā veidā atbalstīt atgriešanos;
- K. tā kā LESD 208. pantā paredzēts, ka Savienības attīstības sadarbības politikas galvenais mērķis ir samazināt un ilgākā laika posmā izskaust nabadzību; tā kā jaunais Eiropas Konsenss par attīstību joprojām ir doktrināla sistēma attiecībā uz ES attīstības politiku un Eiropas Konsensā par humāno palīdzību vēlreiz tiek apstiprināti humānās palīdzības pamatprincipi; tā kā ES un tās partneriem humānās palīdzības jomā ir jāspēj nodrošināt palīdzību un aizsardzību, ņemot vērā vajadzības un tādu principu ievērošanu kā

neitralitāte, objektivitāte, humānisms un humānās palīdzības neatkarība; tā kā līdzekļi no oficiālās attīstības palīdzības (OAP) finansējuma avotiem ir jāpiešķir ekonomiskajai, cilvēkkapitāla un sociālajai attīstībai, jo īpaši, lai nodrošinātu piekļuvi kvalitatīvai izglītībai, vietējās izturētspējas veidošanai, tostarp saistībā ar klimata pārmaiņām, un miera uzturēšanas operācijām attīstības un/vai humānās palīdzības sniegšanai, īpašu uzmanību pievēršot attīstības problēmām, kas apzinātas trasta fonda lēmumā;

- L. tā kā ES trasta fonda Āfrikai dibināšanas līgums skaidri paredz Lībijas robežu pārvaldības projektu iekļaušanu ESTF mandātā un Eiropas kaimiņattiecību instrumenta (EKI) regulējuma piemērošanas jomā; tā kā kopš 2017. gada jūlija ar ESTF Āfrikai starpniecību ir piešķirti gandrīz 90 miljoni EUR, lai apmācītu Lībijas krasta apsardzi un nodrošinātu tai aprīkojumu un sniegtu atbalstu, un 49 miljoni EUR ir piešķirti, lai uzlabotu repatriantu aizturēšanas apstākļus; tā kā ESTF dibināšanas līgums skaidri paredz, ka trasta fonds finansē darbības, kas veicina visu migrācijas pārvaldības aspektu uzlabošanu atbilstīgi Vispārējai pieejai migrācijai un mobilitātei, tostarp neatbilstīgas migrācijas ierobežošanu un novēršanu un cīņu pret cilvēku kontrabandu; tā kā tomēr ir saņemtas ziņas par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem saistībā ar Lībijas krasta apsardzes darbību;
- M. tā kā 2020. gadā Parlaments uzskatīja, ka, lai pagarinātu ESTF Āfrikai darbības termiņu, visos projektos, kas saņem finansējumu, būtu jāparedz obligātas garantijas attiecībā uz cilvēktiesību ievērošanu, īpašu uzmanību pievēršot migrācijas pārvaldībai un arī nodrošinot, ka šīs garantijas tiek noteiktas gadījumā, ja nākotnē būs vajadzīgs pienācīgi pamatots jauns trasta fonds;
- N. tā kā ES Reģionālais trasta fonds reaģēšanai uz krīzi Sīrijā (*“Madad”* trasta fonds) ir mobilizējis EUR 2,3 miljardus, tostarp brīvprātīgas iemaksas no 21 ES dalībvalsts, Turcijas un Apvienotās Karalistes; tā kā tā programmas ir vērstas uz izglītību, iztikas līdzekļiem, veselības aprūpi, aizsardzību un ūdeni, sniedzot labumu bēgļiem, iekšzēmē pārvietotām personām un vietējām kopienām un sniedzot atbalstu vairāk nekā 7 miljoniem saņēmēju; tā kā, ieilgstot Sīrijas pilsoņu karam, *“Madad”* trasta fonda reaģēšana turpināja attīstīties līdz ar humanitāro attīstības saikni, lielāku uzmanību pievēršot sistēmu stiprināšanai, lai atbalstītu uzņēmējvalstu centienus un spējas reaģēt uz šo ieilgušo krīzi, jo īpaši sniedzot sabiedriskos pakalpojumus Irākā, Jordānijā un Libānā;
- O. tā kā saskaņā ar tā novērtējumu projektu uzsākšana *“Madad”* fondam ir salīdzinoši ātrāka nekā Eiropas kaimiņattiecību instrumenta un Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta standarta procedūru ietvaros; tā kā *“Madad”* trasta fondam arī ir izdevies panākt apjomradītus ietaupījumus, īstenojot liela mēroga projektus, kuru vidējais apjoms ir EUR 20 miljoni un kuru vidējais īstenošanas periods ir aptuveni 30 mēneši;
- P. tā kā Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā atšķiras no citiem ESTF galvenokārt tāpēc, ka tas joprojām ir iekļauts Savienības budžetā,
- Q. tā kā Komisija uzskata, ka Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā ir paredzēts esošo ES finansēšanas instrumentu koordinēšanai, lai tie tiktu konsekventā un apvienotā veidā mobilizēti reaģēšanai uz bēgļu vajadzībām;

I. Vispārīgi apsvērumi

Budžeta aspekti

1. norāda, ka 2020. gada 31. decembrī visiem ES trasta fondiem solītā kopējā summa bija 7691 miljons EUR, un ES budžeta ieguldījums bija 3170 miljoni EUR, savukārt no šīs summas 3534 miljoni EUR bija Eiropas Attīstības fonda (EAF) finansējums, bet 988 miljonus EUR nodrošināja dalībvalstis un citu līdzekļu devēju solījumi; norāda arī, ka līdz šim datumam bija noslēgti līgumi par 7141 miljonu EUR un ES trasta fondi bija izmaksājuši 4869 miljonus EUR; tāpat norāda, ka līdz 2020. gada 31. decembrim visu ES trasta fondu saistību apropriāciju izpildes rādītājs bija 98 % (ESTF “*Madad*” bija uzņēmies saistības vairāk nekā 95 % apmērā, ESTF “*Békou*” — 99 % apmērā, ESTF Āfrikai — 99 % apmērā un ESTF Kolumbijai — 94 % apmērā no pieejamajām saistību apropriācijām), savukārt maksājumu apropriāciju kopējai izpildes rādītājs bija 63 % (ESTF Āfrikai — 62 %, ESTF “*Békou*” — 66 %, ESTF Kolumbijai — 52 % un ESTF “*Madad*” — 64 %);
2. atgādina, ka mehānismu Turcijai veido divas maksājumu daļas — katra 3 miljardu EUR apmērā; pauž nožēlu, ka atšķirībā no pirmās maksājumu daļas 2016.–2017. gadā, kad ES budžeta ieguldījums bija 1 miljards EUR, bet dalībvalstu ieguldījums — 2 miljardi EUR, otrās maksājumu daļas 2018.–2018. gadam ieguldījumu attiecība bija pretēja, un tas nelabvēlīgi ietekmēja uzsāktos Savienības projektus;
3. atgādina — *FRT* pirmajai maksājumu daļai *IPA II* ieguldījums bija 52,4 %, humānās palīdzības instrumenta ieguldījums — 46,6 %, ES Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta ieguldījums — 0,7 % un attīstības sadarbības instrumenta ieguldījums — 0,3 %, savukārt otrajai maksājumu daļai *IPA II* ieguldījums ir 64,5 %, savukārt humānās palīdzības instrumenta ieguldījums — 35,5 %;
4. norāda, ka līdz 2020. gada beigām 36,6 % no *FRT* pirmās maksājuma daļas piešķiruma bija izlietoti, īstenojot tiešu pārvaldību, savukārt 63,4 % no piešķiruma — īstenojot netiešu pārvaldību (no šā apjoma vairāk nekā četras piektdaļas finansējuma pārvaldīja starptautiskās organizācijas); norāda arī, ka no otrās maksājuma daļas, īstenojot tiešu pārvaldību, izlietots 32,1 % piešķiruma (pilnībā pārvaldīja Eiropas Komisija), savukārt, īstenojot netiešu pārvaldību, izlietoti 67,9 % piešķiruma (trīs ceturtdaļas finansējuma pārvaldīja starptautiskās organizācijas);
5. norāda arī, ka starptautiskās organizācijas ir īstenojušas lielāko daļu ES trasta fondu finansējuma (36,8 %), apstaidzot Eiropas Komisiju (35,7 %), dalībvalstu aģentūras (24,2 %) un valsts pārvaldes struktūras (3,4 %);

Parlamenta iesaiste lēmumu pieņemšanas un rezultātu uzraudzības satvarā, kā arī ziņojumā un/vai izvērtēšanā

6. norāda, ka komiteju priekšsēdētājiem un attiecīgajiem locekļiem ir piešķirts novērotāju statuss trasta fondu stratēģisko valžu sanāksmēs un *FRT* vadības komitejā; pauž nožēlu, ka šis statuss nav formāli noteikts trasta fondu dibināšanas līgumos; stingri mudina, aicinot uz valdes sanāksmēm, ņemt vērā Parlamenta darba oficiālo kalendāru un visu attiecīgo informāciju un dokumentus, ko plānots izskatīt valdes sanāksmēs, iesniegt savlaicīgi pirms sanāksmēm, lai nodrošinātu deputātu un sekretariāta personāla aktīvu līdzdalību;
7. pauž nožēlu par Parlamenta ierobežoto lomu lēmumu par Savienības ieguldījumu ES

trasta fondos pieņemšanā, to uzraudzībā un kontrolē un atgādina, ka pirms ESTF izveides un/vai to darbības termiņa pagarināšanas pilnībā bija jāizmanto esošie juridiskie, regulatīvie un budžeta risinājumi un ESTF bija jāpaliek galējās iespējas instrumentam; atgādina par agrākajiem pieprasījumiem, uz kuriem nav saņemtas atbildes, un atkārtoti norāda, ka Parlamentam vajadzētu būt pārstāvētam operatīvo komiteju sanāksmēs un tam jābūt iespējai uzraudzīt rīcības komitejas darbības, un aicina Komisiju savlaicīgi sniegt detalizētu informāciju par šajās komitejās pieņemtajiem lēmumiem; uzskata, ka Parlamentam ir pilnībā jāizmanto savas īstenošanas uzraudzības un budžeta kontroles pilnvaras un jānodrošina, lai ES finansēšanas lēmumi un ar tiem saistītie piešķirumi atbilstu Savienības likumības un pareizas finanšu pārvaldības principiem, tādējādi nodrošinot ES darbībām demokrātisku leģitimitāti un pārskatatbildību;

8. ņem vērā Komisijas centienus cieši uzraudzīt un vērtēt intervences pasākumus, kā arī iegūt zināšanas par ES trasta fondu un *FRT* darbībām, izmantojot mērķtiecīgu ziņojumu kopumu; aicina, lai panāktu lielāku pārredzamību, pastiprināt šos centienus, publicējot attiecīgos datus ES trasta fondu un *FRT* tīmekļa vietnēs, tostarp konkrētu informāciju par finansētajiem projektiem un sasniegtajiem rezultātiem attiecībā pret noteiktajiem mērķiem; uzsver, ka šādu ziņojumu pieejamība, precizitātes pakāpe, tas, lai tie būtu pilnīgi, un to faktuālā atbilstība ir būtisks priekšnoteikums Eiropas Parlamenta kā budžeta iestādes atbalstam, lai pienācīgi novērtētu īstenošanu;
9. norāda, ka ESTF Āfrikai 2019. un 2020. gada ziņojumos tika darīta pieejama informācija par pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO) iesaisti; pauž nožēlu, ka šī informācija nav publiski pieejama apakšlīgumu slēgšanas nepietiekamās pārredzamības dēļ; norāda, ka pēc iespējas šāda informācija būtu jānorāda, atsevišķi sadalot projektu līmenī, ņemot vērā pienācīgi pamatotas konfidencialitātes un drošības prasības;
10. pauž nožēlu par Komisijas novēlotu paziņojumu par tās ieceri pagarināt ES trasta fondu darbības termiņu un dažu trasta fondu novēlotiem novērtējumiem, kas liedza Parlamentam savlaicīgi izdarīt pilnīgus un precīzus secinājumus attiecībā uz trasta fondu Āfrikai, tādējādi ierobežojot demokrātisku uzraudzību un pārskatatbildību;
11. atgādina, ka Parlaments uzstāja, lai ES trasta fondu darbības termiņu pagarināšanai līdz 2021. gada decembrim, kam Parlaments piekrita, būtu tikai tehnisks raksturs, lai nodrošinātu netraucētu pāreju uz jauno DFS un efektīvu līgumu slēgšanas procesu, kā arī piešķirtā finansējuma izlietojumu; uzsver Komisijas sniegtos apliecinājumus, ka prasītais termiņa pagarinājums bija nepieciešams, lai nodrošinātu tiesiskā pamata turpināmību 2014.–2020. gada DFS uzņemto saistību maksājumiem un ka jaunas *NDICI* vai *IPA* III saistības ES trasta fondiem netiks paredzētas;
12. uzsver, ka Komisijai savos ziņojumos būtu jāparāda papildināmība, kas piemīt dažādiem finanšu instrumentiem, kuri paredzēti jomām, uz kurām attiecas ES trasta fondi un *FRT*, tostarp papildināmība ar ārējo investīciju plānu, kā arī jāparāda radītā pievienotā vērtība;

II. Visu ES trasta fondu un FRT novērtējums

Trasta fonds “Békou”

13. uzskata, ka trasta fonds “*Békou*” ir daļēji devis ieguldījumu kā viens no instrumentiem,

lai risinātu situāciju Centrālāfrikas Republikā (CĀR), kā arī veidotu saikni starp attīstības un humanitārajām vajadzībām Centrālāfrikas Republikā;

14. atsaucas uz Eiropas Parlamenta Attīstības komitejas delegācijas Centrālāfrikas Republikā 2018. gada februārī secinājumiem, kuros norādīts, ka trasta fonds “*Békou*” ir pamanāms un valstī tiek vērtēts atzinīgi, un projekti — vismaz vietējā līmenī un mazākā apmērā — atbilstīgi risina dažādās vajadzības no rehabilitācijas un iztikas līdzekļu nodrošināšanas līdz ilgāka termiņa attīstībai;
15. uzsver Eiropas Revīzijas palātas 2017. gada īpašajā ziņojumā publicētos secinājumus, ka trasta fonda “*Békou*” sasniegumi kopumā ir bijuši pozitīvi un ka tas ir piesaistījis citu līdzekļu devēju — lai gan tikai dažu — atbalstu, ka lielākajai daļai projektu ir sasniegti plānotie rezultāti un tie ir nodrošinājuši labāku ES pamanāmību; tomēr norāda, ka ziņojumā tika ieteikts labāk noteikt intervences jomu, uzlabot līdzekļu devēju koordinēšanu un projektu atlases procedūras un uzlabot uzraudzību un darbības rezultātu novērtēšanu, kā arī optimizēt izmaksas un uzlabot īstenošanas organizāciju atlases pārredzamību; norāda, ka rīcības komitejas darbā dalībvalstis pārstāv dalībvalstu attīstības aģentūras, kuras ir arī izraudzītas par projektu īstenošanai, un pauž bažas, ka tas varētu radīt interešu konfliktu rīcības komitejas projektu atlases procedūrā;
16. norāda, ka, ņemot vērā humanitāro krīzi, nabadzību un jaunās drošības problēmas CĀR, turpmākam ES atbalstam būs vajadzīgas mērķtiecīgas programmas un attiecīgā gadījumā elastīgs ES finansējums saskaņā ar *NDICI*, lai uzlabotu humāno palīdzību, veicinātu mieru un drošību, demokratizāciju un demokrātisko iestāžu stiprināšanu, kā arī cilvēktiesību ievērošanu CĀR;
17. uzskata, ka, neskatoties uz ES un citu līdzekļu devēju intervenci, situācija valstī joprojām ir nestabila, jo rodas jauni konflikti un būtiski trūkst pārtikas;

Trasta fonds “Madad”

18. uzskata, ka ESTF “*Madad*” ir parādījis savu pievienoto vērtību, reaģējot uz krīzi, kā arī attiecībā uz ES, nodrošinot labāku ārējo pamanāmību un ietekmi, labāku kontroli, koordinēšanu un finansējuma piesaisti no dažādiem avotiem salīdzinājumā ar valsts līmeni vai citiem starptautiskiem kanāliem; norāda, ka tā finansējuma izlietojums bija atbilstīgs tiesiskajam pamatam vai izmantotajiem Savienības instrumentiem vai to mērķiem; tādēļ atgādina, ka projektiem, kas finansēti no trasta fonda “*Madad*”, ir jāveicina un jāaizsargā cilvēka cieņa, cilvēktiesības un pamatbrīvības, kā arī jāveicina sociālā un ekonomiskā iekļautība, it īpaši minoritāšu un neaizsargātu grupu iekļautība; pauž nožēlu par to, ka konflikts Sīrijā turpinās, un uzsver, ka, lai risinātu to Sīrijas bēgļu vajadzības, kuri paredzamā nākotnē nevar atgriezties savā piederības valstī, kā arī uzņēmēju kopienu vajadzības saistībā ar ilgāka termiņa integrāciju un nodarbinātību, joprojām ir vajadzīga ES un starptautiskās sabiedrības ilgtermiņa palīdzība, kā arī sadarbībā ar uzņēmējām kopienām ir jāstiprina to spējas ilgāka termiņa integrācijas un nodarbinātības jomā; norāda, ka konflikta skartajās teritorijās Sīrijā nav iespējams veikt ilgtermiņa atjaunošanas pasākumus;
19. norāda, ka 2018. gada oktobra stratēģiskajā vidusposma novērtējumā bija secināts, ka ESTF “*Madad*” ir bijis “vērienīgs un izmaksu ziņā efektīvs”, ka ar salīdzinoši zemāk izmaksām ir aptverts liels skaits atbalsta saņēmēju un ka tas ir “devis iespēju ES rīkoties elastīgi”;

20. atzinīgi vērtē trasta fonda ātro un elastīgo reakciju, atbalstot partnervalstis un kopienas koronavīrusa uzliesmojuma laikā, izrādot aktīvu iesaisti darbību pielāgošanā un pārorientēšanā ne tikai veselības, bet arī citās jomās, piemēram, iztikas, aizsardzības, izglītības vai sociālās kohēzijas jomā Libānā, Irākā, Turcijā un Jordānijā;
21. uzsver, cik būtiska nozīme ir pastāvīgam atbalstam, kas tiek sniegts bēgļiem, iekšēji pārvietotām personām un neaizsargātām uzņēmējām kopienām, tostarp plašākā reģionā, kur turpinās ieildzis konflikts, nodrošinot ilgāka termiņa, paredzamu, pilnībā pārredzamu un ātri pieejamu finansējumu no instrumentiem, kas izveidoti 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmai (DFS) un dalībvalstu potenciālo ieguldījumu ārējo piešķirto ieņēmumu veidā, ņemot vērā visus finanšu instrumentus, kas paredzēti saskaņā ar Finanšu regulu;
22. atgādina par palestīniešu bēgļu kopienu neaizsargātību Sīrijā un reģionā un aicina nodrošināt pastāvīgu atbalstu un viņu iekļaušanu ES humānās palīdzības plānos un risinājumos, kas saistīti ar Sīrijas krīzi;

Āfrika

23. norāda, ka trasta fonds Āfrikai tika izveidots kā ārkārtas trasta fonds, lai palīdzētu risināt krīzi trīs Āfrikas reģionos ar mērķi panākt ilgtermiņa stabilitāti un sasniegt attīstības mērķus; uzskata, ka ESTF Āfrikai ir ātri izmantojams un elastīgs instruments, kas palīdz risināt kopīgas globālas problēmas, piemēram, migrāciju un piespiedu pārvietošanu, klimata pārmaiņu ietekmi un ekonomikas krīzes; uzsver, ka līdz šim nepieredzētā situācija, ko izraisīja pašreizējā Covid-19 pandēmija, prasīja visu nepieciešamo elastību un ātrumu; tomēr uzsver, ka, sniedzot elastību, vienmēr jānodrošina pilnīga pārredzamība un pārskatatbildība; uzskata, ka varētu būt iespējami uzlabojumi ar mērķtiecīgāku rīcību, lai virzītu darbības trīs jomās un atbalstītu rezultātu izvērtēšanu un ziņošanu par tiem;
24. pieņem zināšanai, ka 78 projekti veicināja lielākas ekonomiskās un nodarbinātības iespējas, tika īstenoti 97 projekti noturības stiprināšanai, 75 projekti bija veltīti migrācijas pārvaldībai un 75 projekti palīdzēja uzlabot pārvaldību un konfliktu novēršanu; ar bažām norāda, ka īpašu apstākļu dēļ dažos projektos ES reaģēšanas centrā ir nokļuvusi migrācijas pārvaldība; tomēr Ar bažām norāda, ka īpašu apstākļu dēļ migrācijas pārvaldība dažos projektos ir kļuvusi par ES uzmanības centrā;
25. atzinīgi vērtē to, ka ESTF Āfrikai ir dažos gadījumos veicinājusi trīskārtīgu — humanitāro, attīstības un miera veicināšanas pasākumu — saiknes pieeju, kas nebija iespējama, izmantojot iepriekšējās DFS ES finanšu instrumentus; atgādina, ka ES trasta fondu finansējums jāizlieto un jāvērtē, pamatojoties uz oficiālās attīstības palīdzības kritērijiem, un ka visas izmaksas, kuras šai prasībai neatbilst, jāfinansē no citiem avotiem, ko trasta fonds apvieno, un nosoda jebkādu OAP līdzekļu izmantošanu, kas ir pretrunā attīstības mērķiem; atgādina par būtisku principu, ka humānai palīdzībai jābūt neatkarīgai;
26. pauž nožēlu par to, ka 37 % no ESTF Āfrikai līdzekļiem ir piešķirti pasākumiem, kuru mērķis ir ierobežot un samazināt migrāciju, savukārt mazāk nekā 9 % ir piešķirti tam, lai risinātu jautājumu par migrācijas un piespiedu pārvietošanas virzītājspēkiem; norāda, ka mazāk nekā 1,5 % no ESTF Āfrikai līdzekļiem tika piešķirti likumīgiem migrācijas kanāliem; atzīst, ka robežu drošība ir ļoti būtiska Āfrikas partnervalstu stabilitātei un ka

ES ir jāatbalsta partnervalstis cīņā pret neatbilstīgas migrācijas plūsmu, cilvēku kontrabandas un cilvēku tirdzniecības pamatcēloņiem;

27. norāda uz ziņojumiem par nemitīgajiem cilvēktiesību pārkāpumiem Lībijā saistībā ar Lībijas krasta apsardzes darbībām; uzsver, ka daudzi krasta apsardzes izglābtie vai pārtvertie cilvēki tiek atgriezti patvaļīgai aizturēšanai briesmīgos apstākļos Lībijā; uzsver, ka bēgļu atgriešana valstīs, kurās viņi nav drošībā, pārkāpj 1951. gada Konvenciju par bēgļa statusu; norāda, ka saistībā ar Ārkārtas tranzīta mehānismu pastāv bažas par cilvēktiesību ievērošanu projektu īstenošanā; norāda, ka Lībijā nav ievērots neizraidīšanas princips; tomēr atgādina, ka jebkādā iejaukšanās gadījumā būtu jānodrošina cilvēku dzīvību, cieņas un cilvēktiesību pilnīga aizsardzība; šajā sakarībā aicina Komisiju un dalībvalstis, apspriežoties ar PSO, pārskatīt un veikt īpašu riska novērtējumu par sadarbību ar kompetentajām iestādēm jūras un robežu uzraudzības un pārvaldības jomā, ko finansē no ESTF Āfrikai, lai nodrošinātu objektīvu cilvēktiesību ievērošanas novērtējumu;
28. uzsver, cik būtiska nozīme ir sadarbībai un dialogam ar vietējiem partneriem; uzteic veiktās apspriešanās un izpēti, lai noteiktu prioritārās vajadzības; stingri aicina Komisiju pienācīgi iesaistīt vietējās iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas projektos, ko atbalsta ESTF Āfrikai;
29. norāda, ka viens no ESTF Āfrikai galvenajiem mērķiem, kas noteikts tā dibināšanas līgumā, ir risināt migrācijas galvenos cēloņus, it īpaši veicinot noturību, ekonomikas attīstību un vienlīdzīgas iespējas, kā arī drošību un attīstību un novēršot cilvēktiesību pārkāpumus; aicina likt lielāku uzsvāru uz ilgtermiņa attīstības mērķiem, tādiem kā nodarbinātība, izglītība, pārtikas nodrošinājums un vietējo iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošana;
30. norāda, ka Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 32/2018 ir norādīti dažādi trūkumi, tostarp ES publiskā iepirkuma tiesību aktu nepiemērošana un nepārredzama pārvaldība, ieteikta uzlabota projektu atlases procedūra, lielāks īstenošanas ātrums un sistemātiskāks darbības rezultātu uzraudzības process, aptverot visu projektu klāstu, un norādīts, ka fonda plašā darbības jomas dēļ tas bieži vien nav efektīvs, jo nav pietiekami izteiktas vajadzības un līdzekļi, ar kuru palīdzību varētu sasniegt izmērāmu ietekmi; aicina nodrošināt vienkāršošanu un labāku komunikāciju attiecībā uz pieteikumiem dalībai iepirkuma procedūrās, lai veicinātu mazāku un vietējo NVO piekļuvi ES finansējumam;
31. norāda, ka ESTF Āfrikai nodrošināja devumu noturības stiprināšanā un humanitāro un attīstības pasākumu saiknes pieejas īstenošanā nestabilā situācijā; norāda arī, ka tas veicināja sadarbību dažādu ieinteresēto personu starpā un nodrošināja trešo valstu līdzekļu devēju ieguldījumu, kam pēc *Brexit* ir īpaši būtiska nozīme, kā arī trasta fonds veicināja jautājuma par migrāciju un piespiedu pārvietošanu, kā arī ES reakcijas uz to pamanāmību; vienlaikus pauž nožēlu, ka šā fonda īstenošanas uzraudzība nav bijusi atbilstīga, un prasa projektu loģiskajā ietvarā iekļaut konkrētus, izmērāmus, sasniedzamus, reālistiskus un savlaicīgus (*SMART*) mērķus, kā arī noteikt izmērāmus mērķus attiecībā uz projektu izvērtēšanu;
32. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu atcelt saistības par līdzekļiem no ESTF Āfrikai, kas sākotnēji bija piešķirti Eritrejai, it īpaši iepirkumam ceļu atjaunošanas projektiem,

kuros tika izmantots piespiedu darbs;

Kolumbija

33. uzskata, ka Trasta fonds Kolumbijai ir pierādījis savu vērtību un pašreizējā situācijā ir būtisks instruments, lai atbalstītu miera nolīguma īstenošanu starp Kolumbijas valdību un Kolumbijas Revolucionāriem bruņotiem spēkiem (*FARC*); norāda, ka ESTF Kolumbijai pagarināšana ir vēlreiz apliecinājusi ES apņemšanos un nodrošinājusi tik vajadzīgo atbalstu miera procesam Kolumbijā; atgādina, ka ESTF Kolumbijai ir izveidots atbilstīgi attīstības sadarbības instrumentam un tā darbība jāpielāgo Eiropas Savienības attīstības politikas galvenajam mērķim: „Savienības politikai attīstības jomā galvenais mērķis ir nabadzības mazināšana un ilgākā laika posmā — tās izskaušana” un “politikā, kas var iespaidot jaunattīstības valstis, Savienība ievēro mērķus, kas noteikti sadarbībai attīstības jomā.”;
34. uzsver, ka fondam ir būtiska nozīme arī, atbalstot Kolumbiju visaptverošas lauku attīstības un ekonomikas izaugsmes jomā; tomēr aicina Kolumbijas miera procesu arī turpmāk noteikt prioritāti pilnībā pārredzamās ilgtermiņa un vidējā termiņa finansēšanas programmās un uzraudzībā un šo programmu īstenošanā nodrošināt atbilstīgu demokrātisku kontroli un Eiropas Parlamenta iesaisti, kā arī rīkot atbilstīgas, pārredzamas un iekļaujošas apspriešanās ar ieinteresētajām personām, jo īpaši ar vietējo pilsonisko sabiedrību;
35. pauž atzinību Kolumbijai par to, ka, neskatoties uz valsts problēmām miera nolīguma īstenošanā, tā īsteno centienus, lai sniegtu atbalstu vairāk nekā 1,7 miljoniem migrantu no Venecuēlas, kuri devušies bēgļu gaitās uz Kolumbiju, it īpaši uz 10 gadiem piešķirot viņiem pagaidu aizsardzības statusu;
36. atzinīgi vērtē Čīles Republikas iesaisti trasta fondā, kļūstot par līdzekļu devēju; norāda, ka reģionālo partneru līdzdalībai ir augsta pievienotā vērtība un ka tā veicinājusi gan ES iesaistes un sadarbības vietējo atzišanu, gan arī leģitīmāciju;

Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā

37. norāda, ka Turcijā ir vislielākais bēgļu skaits pasaulē — ar gandrīz 4 miljoniem reģistrētu bēgļu no Sīrijas, Irākas un Afganistānas; atgādina par *FRT* būtisko lomu, uzņemot bēgļus no Sīrijas; aicina veikt rūpīgu ES un Turcijas paziņojuma ietekmes uz cilvēktiesībām novērtējumu un uzsver, ka ir svarīgi, lai abas puses tā īstenošanā nodrošinātu pamattiesību ievērošanu; uzskata, ka ES būtu jāturpina sniegt vajadzīgo atbalstu Sīrijas un citiem bēgļiem un bēgļus uzņemošajām kopienām Turcijā, nodrošinot, ka Turcijas valdība nav tieši iesaistīta finansējuma pārvaldībā un piešķiršanā, kas galvenokārt būtu jādod tiešā veidā bēgļiem un bēgļus uzņemošajām kopienām un kas būtu jāpārvalda organizācijām, kuras garantē pārskatatbildību un pārredzamību;
38. uzskata, ka ES *FRT* ir pierādījis savu nozīmi kā inovatīvs līdzekļu apvienošanas instruments un būtisks koordinēšanas mehānisms, lai palīdzētu Turcijai ātri reaģēt uz tūlītējiem bēgļu un viņu uzņēmēju kopienu humānās palīdzības un attīstības vajadzībām, un uzsver, ka ir jānodrošina šo darbību ilgtspēja; tādēļ norāda, ka, lai sasniegtu gaidītos rezultātus, lielākā daļa projektu bija jāpagarina; pauž atbalstu Turcijas pilsoniskajai sabiedrībai un atgādina par starptautisko organizāciju atzinīgi vērtējamajiem centieniem

šo projektu īstenošanā; uzsver pievienoto vērtību, ko rada vietējo organizāciju, ekspertu un NVO, kā arī organizāciju, ekspertu un NVO no visām dalībvalstīm iesaistīšana *FRT* īstenošanā;

39. atzinīgi vērtē Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā pirmās daļas panākumus, jo īpaši Ārkārtas sociālās drošības tīklu (*ESSN*), kas ir lielākais humānās palīdzības projekts, kuru pārvalda Komisija; atzinīgi vērtē otrās daļas progresu, kas veicina pakāpenisku pāreju no humānās palīdzības uz attīstības palīdzību;
40. atzīst *FRT* nozīmi atbalsta sniegšanā aptuveni 1,8 miljoniem bēgļu, nodrošinot viņu pamatvajadzības, sniedzot 668 900 bēgļu bērniem atbalstu izglītības jomā un nodrošinot miljoniem bēgļu veselības aprūpes un aizsardzības pakalpojumus; tomēr uzsver, ka Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 27/2018 tika norādīts uz neatbilstību veselības un izglītības jomas darbību finansēšanā, ar vienlaikus izmantotām dažādām pārvaldības struktūrām līdzīgu projektu finansēšanai; turklāt ziņojums uzsvēra, ka būtu bijis iespējams panākt lielāku pievienoto vērtību ar finansiāla atbalsta projektiem, un aicināja Komisiju uzlabot pašvaldību infrastruktūras un sociālekonomiskā atbalsta plānošanu, nodrošināt darbības vidi NVO un uzlabot ziņošanu par Mehānismu; jo īpaši norāda uz Covid-19 ietekmi uz bēgļiem un uzsver, ka tika *FRT* izveidots, neskatoties uz pastāvošajām nopietnajām bažām par bēgļu cilvēktiesību situāciju Turcijā starptautisko patvēruma tiesību ziņā; atgādina, ka 2020. gadā Komisija pieprasīja mobilizēt vēl 481,6 miljonus EUR no ES budžeta neparedzēto izdevumu rezerves, tādējādi pārsniedzot *FRT* sākotnēji paredzēto piešķirumu, lai finansētu darbības saskaņā ar Ārkārtas sociālās drošības tīkla programmu un nosacītu maksājumu shēmu izglītībai;
41. atkārtoti pauž dziļu nožēlu, ka Parlaments netika formāli iesaistīts apspriedēs un ka tam nelūdza dot piekrišanu šā mehānisma izveidei vai pagarināšanai, un ka Parlaments tika iesaistīts tikai kā viena no budžeta iestādēm, tādējādi apdraudot *FRT* pārskatatbildību; uzsver, ka šāda situācija nedrīkst atkārtoties;
42. uzsver, ka Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 27/2018²⁵ raisa šaubas par fonda finansēto humānās palīdzības projektu efektivitāti, jo to īstenošanā netika konsekventi un visaptveroši izvērtēta budžetā iekļauto izmaksu pamatotība; norāda, ka ziņojumā arī paustas bažas par to, ka revīzijas laikā nebija iespējams pārbaudīt visus humānās palīdzības projektus; šajā saistībā uzsver, ka Turcijas iestāžu atteikums nodrošināt piekļuvi datiem par atbalsta saņēmējiem divu finansiālā atbalsta projektu īstenošanā var radīt šaubas par pareizu finanšu pārvaldību fonda īstenošanā, it īpaši ņemot vērā straujo situācijas pasliktināšanos tiesiskuma un pamattiesību jomā Turcijā; atgādina, ka ir jānodrošina Turcijas valdības un vietējo pašvaldību izlietotā finansējuma kontrole; norāda, ka finansējums jāizmanto tikai, lai nodrošinātu visas bēgļu fiziskās un psiholoģiskās vajadzības, tostarp lai nodrošinātu mājokļus, pārtiku un izglītību un nodrošinātu pienācīgu dzīves līmeni; aicina Komisiju uzlabot uzraudzību un iegūt datus par visu *FRT* programmu un projektu atbalsta saņēmējiem; uzsver — lai panākt pilnīgu pārskatatbildību un nepieļautu dubultu finansēšanu, Komisijai finansējums būtu jādara pieejams, pamatojoties uz vietējo īstenošanas partneru sasniegtajiem mērķiem, un pēc tam, kad saskaņā ar Finanšu regulas noteikumiem veikts īstenošanas novērtējums; aicina Komisiju nodrošināt, lai *FRT* mērķi un īstenošana ir saskaņā ar ES vispārējiem principiem, politikas virzieniem un mērķiem, tostarp demokrātiju, tiesiskumu un

---

²⁵ Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 27/2018 “Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā — noderīgs atbalsts, bet vajadzīgi uzlabojumi, lai palielinātu ieguldīto līdzekļu atdevi”, 6. lpp. un 40. lpp.

cilvēktiesībām, un pauž bažas par šo principu vājināšanos Turcijā;

43. uzsver, ka ir svarīgi pāriet no humānās palīdzības uz attīstības sadarbību, un aicina Komisiju izstrādāt un īstenot pārejas stratēģiju, kuras mērķis būtu palīdzēt radīt iztikas iespējas bēgļiem, lai uzlabotu viņu pašpalāvību un sociālo iekļaušanu uzņēmējkopienās; atgādina par ES ilgtermiņa mērķi panākt, lai ES finansētās darbības pakāpeniski pārņemtu Turcijas iestādes, pilnībā ievērojot demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības; aicina visas puses, kas iesaistītas gaidāmajā daudzpusējā konferencē par Vidusjūras austrumdaļu, visaptveroši pievērsties šim jautājumam, kā arī humanitārajiem un attīstības jautājumiem;
44. atkārtoti prasa Turcijai ievērot neizraidīšanas principu, jo īpaši uz Sīrijas robežas, nodrošinot, ka tiek pilnībā ievērotas 1951. gada Bēgļu konvencijā garantētās bēgļu cilvēktiesības un viņu statuss, un ka tā neizmanto migrācijas plūsmas un neizmanto tās kā šantāžas avotu pret ES politiskiem mērķiem; sagaida, ka Turcija pilnībā un bez diskriminācijas īsteno ES un Turcijas 2016. gada marta paziņojumu un ES un Turcijas atpakaļuzņemšanas nolīgumu; mudina Komisiju nodrošināt ES un Turcijas paziņojuma īstenošanas ciešu uzraudzību, tostarp saistībā ar patvēruma meklētāju un migrantu, kas saskaņā ar ES un Turcijas paziņojumu atgriezti Turcijā cilvēktiesību situāciju, un ziņot Parlamentam par to; aicina Turcijas iestādes nodrošināt *UNHCR* pilnīgu piekļuvi atgriešanas centriem pie Turcijas un Sīrijas robežas, lai būtu iespējams uzraudzīt neizraidīšanas principa ievērošanu; uzsver, ka, sniedzot finansiālo atbalstu Turcijai bēgļu plūsmu pārvaldībā, ir jāievēro pilnīga budžeta pārredzamība, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizāciju neierobežota iesaiste; aicina Komisiju pārliecināt Turcijas iestādes par vajadzību uzlabot starptautisko NVO darba vidi; aicina Komisiju balstīties uz savu pieredzi saistībā ar īpašu trešo pušu pārbaudes sistēmu, lai uzlabotu finansējuma izlietojuma uzraudzību;
45. aicina Turciju izvairīties no bēgļu turēšanas aizturēšanas centros, cenšoties panākt, lai viņi parakstītu brīvprātīgas atgriešanās veidlapas, un nodrošināt viņiem piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem neatkarīgi no viņu reģistrācijas vietas valstī;
46. norāda, ka *FRT* atbalsta tikai reģistrētus bēgļus; pauž bažas par to, ka daudzi bēgļi ir palikuši bez palīdzības, jo vairākās provincēs un pilsētās reģistrācija ir apgrūtināta;
47. atzinīgi vērtē Padomes aicinājumu Komisijai iesniegt priekšlikumu Padomei par Sīrijas bēgļu Turcijā, kā arī Jordānijā, Libānā un citās reģiona valstīs turpmāko finansēšanu;

III. Nākotnes perspektīva un ieteikumi

48. uzsver nepieciešamību labāk apmierināt finansējuma vajadzības ieilgušas krīzes situācijās un saistībā ar humānās palīdzības koordinēšanu un pāreju uz atjaunošanu un attīstību elastīgā un savstarpēji saistītā veidā tādā veidā, kas ir atbilstīgs starptautiskās attīstības politikas mērķiem, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķiem un Savienības attīstības politikas principiem, piemēram, nabadzības izskaušanas atbalstīšanai un nevienlīdzības mazināšanai, un humānās palīdzības gadījumā pilnībā ievērojot humānās palīdzības principus — cilvēcību, neitralitāti, objektivitāti un neatkarību, pilnībā aizsargājot cilvēku dzīvības, cieņu un cilvēktiesības; uzstāj, ka ES palīdzībai jābūt efektīvai un lietderīgai, lai tai būtu reāla ietekme uz vietas;

49. uzsver, ka jāņem vērā gūtā pieredze saistībā ar trasta fondu un *FRT* izveidi, pārvaldi un īstenošanu, lai to izmantotu jaunās paaudzes ārējo finanšu instrumentu izveidē, kā arī lai uzlabotu ES ārējās palīdzības un parlamentārās kontroles sinerģiju un saskaņotību; mudina Komisiju nākt klajā ar visaptverošu galīgo pārskatu par *ESTF* īstenošanu, izvērtējot tā atbilstību ES attīstības, cilvēktiesību un humanitārajiem mērķiem; turklāt uzstāj, ka gadījumā, ja nākotnē radīsies vajadzība pēc jebkāda jauna *ESTF* vai *ad hoc* instrumenta, iemaksu mehānisms no Savienības budžeta ir skaidri jādefinē un jāapspriež jau no paša sākuma, pilnībā iesaistot Parlamentu; tāpat arī uzskata, ka būtu vēl vairāk jāpalielina ES ārējās palīdzības ietekme un pamanāmība, uzsverot ES un tās dalībvalstu kā globālās attīstības finansējuma lielāko līdzekļu devēju nozīmi;
50. aicina Komisiju nodrošināt, ka neatkarīgas ES struktūras un eksperti veic pārredzamu ietekmes novērtējumu par ES finansēto projektu ietekmi uz migrantu un bēgļu cilvēktiesībām, kā arī uz attiecīgo valstu plašāku sabiedrību; aicina izveidot efektīvu un neatkarīgu uzraudzības mehānismu, lai pilnvērtīgi uzraudzītu un izvērtētu šā finansējuma izlietojumu un rīcības protokolus pamattiesību pārkāpumu gadījumā; uzskata, ka ir nepieciešams pilnībā iesaistīt reģionālās un vietējās iestādes un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus to plānošanā un īstenošanā; aicina Komisiju un dalībvalstis attiecībā uz visiem finanšu instrumentiem un to īstenošanu izveidot skaidru un pilnīgu pārskatu par līdzekļiem, ko izmanto, lai finansētu sadarbību ar trešām valstīm migrācijas pārvaldības jomā; uzsver, ka ir svarīgi apmainīties ar revīzijas datiem ar ES finansiālās uzraudzības iestādēm, tostarp ERP, *OLAF* un *EPPO*;
51. norāda, ka jārisina problēmas saistībā ar iekšējo migrāciju Āfrikā, kas veido gandrīz 90 % no migrācijas plūsmām Āfrikā, īstenojot ciešu sadarbību ar Āfrikas Savienību un atbilstīgi Āfrikas migrācijas politikai un rīcības plānam 2018.–2030. gadam; tomēr uzstāj, ka ilgtermiņā ir vajadzīga pieeja, kas ļautu izvairīties no atkarības no ārējas iejaukšanās; šajā sakarībā uzstāj uz iespēju nodrošināšanu ar izglītības palīdzību un kvalitatīvas izglītības nozīmi, lai radītu spēcīgāku atbalstu sadarbībai attīstības jomā;
52. norāda, ka dzimumu līdztiesība un sociālā iekļautība ir vieni no galvenajiem *NDICI* finansējuma izlietojuma mērķiem; atkārtoti norāda uz ES apņemšanos panākt sieviešu un meiteņu iespēju palielināšanu un aicina Komisiju dzimumu līdztiesības aspektu, kā arī noturības veidošanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām integrēt trasta fondu un *FRT* plānošanā un īstenošanā; iesaka ES trasta fondu un Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā projektu īstenošanā regulāri veikt dzimumsensitīvu analīzi un izskatīt sieviešu iesaisti atbalstīto projektu izstrādē;
53. aicina Komisiju pārtraukt vai pārskatīt sadarbību ar trešām valstīm, kuras neievēro cilvēktiesības pilnībā, tostarp apturēt konkrētu finansējumu un projektus, kas apdraud cilvēktiesību īstenošanu;
54. neraugoties uz to, ka Finanšu regula paredz iespēju izveidot trasta fondus ārējām darbībām, atkārtoti pauž Parlamenta neatlaidīgo prasību, ka ārējā palīdzība būtu pilnībā jāfinansē no Savienības budžeta un būtu jāīsteno konsekventi, ievērojot saskaņotu noteikumu kopumu, pamatojoties uz tiesību aktos paredzētiem instrumentiem un pilnībā ievērojot Parlamenta leģislatīvās, budžeta un kontroles prerogatīvas, kā arī ES budžeta vienotības, pārskatatbildības, pārredzamības, efektivitātes un pareizas budžeta pārvaldības principus; uzsver, ka ārkārtas instrumentu pieņemšana sarežģī finanšu pārvaldību un rada finansiālu spiedienu uz esošajiem ārpolitikas instrumentiem,

- tādējādi, iespējams, ietekmējot to efektivitāti; uzskata, ka ES trasta fondi būtu jāizmanto tikai, lai reaģētu uz pēkšņu būtisku krīzi un situācijās, kad ir jākoordinē vairāku līdzekļu devēju reakcija un kad ārpolitikas mērķi nevar pilnībā sasniegt ar esošajiem ārējās finansēšanas instrumentiem, un ar nosacījumu, ka tie atbilst pareizas finanšu pārvaldības principam un ka Savienības trasta fonds nedublē citus esošos finansēšanas kanālus vai līdzīgus instrumentus, nesniedzot nekādu papildvērtību, un ka trasta fonda mērķi ir saskaņoti ar tā Savienības instrumenta vai budžeta posteņa mērķiem, no kura tas tiek finansēts; aicina Komisiju nodrošināt efektīvāku komunikāciju uz vietas, uzsverot ES kā starptautiskās attīstības palīdzības finansējuma lielākās devējas nozīmi;
55. norāda, ka EAF, Savienības budžeta un citu līdzekļu devēju resursu apvienošanai trasta fondos nevajadzētu ietekmēt esošo ES rīcībpolitiku un programmu spēju īstenot to sākotnējos mērķus, piemēram, izskaust nabadzību un veicināt pamattiesības;
56. atgādina, ka ES trasta fondi un *FRT* būtu jāuzskata par īpašiem vai saistībā ar ārkārtas situāciju izveidotiem instrumentiem, kuru pievienotā vērtība un ietekme uz vietas būtu labi jāpamato un jāuzrauga; sagaida, ka Komisija pilnībā izmantos iespējas, ko sniedz uz programmām balstīta pieeja atbilstīgi *NDICI* ģeogrāfiskajam pīlāram un *IPA III* — ko vairs nedrīkst izmantot, lai finansētu pirmspievienošanās palīdzību Turcijai, izņemot atbalstu Turcijas pilsoniskās sabiedrības organizācijām, izmantojot finanšu instrumentu demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanai, —, papildinot tās ar globālām tematiskajām programmām, ātras reaģēšanas finansējumu un lielu neplānotu rezervi saskaņā ar *NDICI*;
57. atgādina, ka ir sagaidāms, ka rezerve jaunām problēmām un prioritātēm saskaņā ar *NDICI* papildinās ģeogrāfisko un tematisko programmu finansējumu un ātras reaģēšanas darbības; uzsver, ka Komisija ir apņēmusies apspriest šā finansējuma izmantošanu ģeopolitiskā dialoga ar Parlamentu ietvaros un sniegt sīki izstrādātu informāciju pirms tā mobilizēšanas, vienlaikus pilnībā ņemot vērā Parlamenta piezīmes par paredzētā finansējuma veidu, mērķiem un apmēru;
58. atzinīgi vērtē jauno ES ārējās finansēšanas instrumentu — *NDICI*, jo tas paredz palielināt iespējas izmantot ES budžetu, lai reaģētu uz jaunām ārkārtas situācijām; pauž pārliecību, ka *NDICI* ļaus efektīvāk piešķirt resursus, kā arī nodrošināt pietiekamu elastību un reaģētspēju, vienlaikus mācoties no līdzšinējās pieredzes un *NDICI* veiktiem esošo trasta fondu novērtējumiem;
59. uzsver, ka pašreizējā ES iestāžu sistēmā būtu pilnībā jāizmanto *NDICI* potenciāls un nepieciešamības gadījumā būtu jāuzlabo tā darbība, taču ārkārtas finanšu instrumenti būtu jāizmanto tikai neparedzētos ārkārtas gadījumos, tādējādi nodrošinot Savienības budžeta vienotību un demokrātisku pārskatatbildību; šajā saistībā uzsver, ka parastais lēmumu pieņemšanas un pārvaldības satvars nodrošina ES ārējās darbības lielāku leģitimitāti gan ES, gan arī saņēmējās valstīs;
60. pieprasa, lai jebkāda pašreizējā Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā pēcteča finansēšana netiktu veikta uz nesen pieņemto finansēšanas instrumentu, jo īpaši *IPA III* un *NDICI*, tostarp tā jauno problēmu un prioritāšu rezerves, rēķina, jo *FRT* pēctecis nav reakcija uz patiešām jaunu izaicinājumu vai krīzi; stingri atbalsta jebkuras šādas iniciatīvas finansēšanu, izmantojot jaunas apropriācijas, ko vajadzības gadījumā palielina ar dalībvalstu iemaksām; atkārtoti norāda, ka Parlaments jau no paša sākuma ir pilnībā

jāiesaista diskusijās par Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā pēcteci, tostarp tā finansēšanas un pārvaldības struktūrām, kurām jāatspoguļo finansējuma izcelsme un budžeta lēmēj institūcijas loma;

61. ja tiktu palielinātas vajadzības 2021.–2027. gada DFS, iesaka kā pirmo un galveno risinājumu apsvērt likumdevēju pieņemto instrumentu izmantošanu, proti, palielinot *NDICI* finansējumu, pārskatot DFS un *NDICI* noteikumus vai kā otro risinājumu apsver attiecīgo *NDICI* budžeta pozīciju stiprināšanu ar iemaksām ārējo piešķirto ieņēmumu veidā ar nosacījumu, ka Parlaments tiek pilnvērtīgi iesaistīts lēmumu pieņemšanas procesā un tam tiek nodrošinātas pienācīgas uzraudzības pilnvaras; šajā saistībā sagaida, ka gaidāmā Finanšu regulas pārskatīšana nodrošinās budžeta iestādes atbilstīgu iesaisti ārējo piešķirto ieņēmumu pārvaldībā; uzsver — ja tomēr rastos pienācīgi pamatota nepieciešamība izveidot jaunu trasta fondu nopietnas krīzes gadījumā vai, ja notiek starptautisko attiecību pēkšņas izmaiņas, kas prasa vērienīgu ES finansiālu atbalstu, vai vajadzība apvienot resursus ar trešām valstīm, kas nebūtu iespējams risinājums, izmantojot likumdevēju pieņemtos instrumentus, Parlaments ir jau no paša sākuma pilnībā jāiesaista; šajā sakarībā uzskata, ka Finanšu regula būtu jāpārskata, lai garantētu pienācīgu Parlamenta lomu jebkura jauna trasta fonda izveidē un kontrolē, tostarp fonda dibināšanas līguma izstrādē un Savienības ieguldījuma mobilizēšanā, fonda īstenošanā, darbība turpināšanā un iespējamā likvidēšanā;
62. aicina Komisiju *NDICI* īstenošanā piešķirt prioritāti saiknes pieejai, kā arī aicina veicināt sadarbību starp ES dalībniekiem humānās palīdzības un attīstības jomā, it īpaši pēckrīzes situācijā un ieilgušas krīzes gadījumā, lai labāk pielāgotos vietējām vajadzībām un sasniegtu augstākus rezultātus;
63. norāda, ka iespēju migrācijas politiku integrēt ES ārpolitikā būtiski paplašina migrācijas jautājuma iekļaušana *NDICI* tematiskajā, ģeogrāfiskajā un ātrās reaģēšanas komponentā; tomēr ar bažām norāda, ka ar ātrās reaģēšanas komponenta starpniecību sadarbību ar trešām valstīm migrācijas pārvaldības jomā var finansēt, neprasot, lai Komisija publicētu kādus plānošanas dokumentus vai apspriestos ar pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, kā arī bez Parlamenta piekrišanas, tostarp saistībā ar plānu “Gatavība migrācijai un krīzei”, kurā trūkst mehānismu, lai novērtētu šādas iejaukšanās iespējamo negatīvo ietekmi; šajā saistībā uzstāj, ka ir jānodrošina, lai Daudzgaļu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam tiktu pievienots stabils cilvēktiesību satvars, lai varētu apzināt, īstenot un uzraudzīt turpmākās sadarbības programmas migrācijas jomā;
64. norāda, ka noteikumi par *NDICI* paredz termiņa vidusposma un galīgos novērtējumus, kā arī to, ka Komisija sagatavo sīki izstrādātus gada ziņojumus Parlamentam un Padomei par īstenotajām darbībām, sasniegtajiem rezultātiem, efektivitāti un panāktu progresu virzībā uz tematiskajiem mērķiem un regulas mērķiem; aicina Komisiju izstrādāt un īstenot precīzu metodiku, lai līdzsektu 10 % finansējuma, kas piešķirti migrācijas un piespiedu pārvietošanas jautājumu risināšanai, kā arī efektīvi nodrošināt pienācīgu pārredzamību un pārskatatbildību attiecībā uz šo finansējumu, kā to paredz regula;
65. atzinīgi vērtē vietējā līmeņa lēmumu pieņemšanas procedūru un pielāgošanu vietējiem apstākļiem, un iespēju īstenot ES trasta fondu un *FRT* pārrobežu un vairāku gadu finansētos projektus, jo tiem ir augsta pievienotā vērtība; aicina šādus aspektus integrēt turpmākajā plānošanā saistībā ar budžeta instrumentiem ES ārējās politikas īstenošanai;

66. atzīst, ka, lai veicinātu samierināšanu, dialogu un mieru, izšķiroša nozīme ir sadarbībai ar vietējo kopienu pārstāvjiem un ieinteresētajām personām, tostarp vietējām pārvaldes iestādēm, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, NVO, sociālajiem partneriem un vietējiem reliģiskajiem līderiem; uzsver, ka vietējiem dievnamiem un reliģiskajām organizācijām ir būtiska nozīme attīstības sadarbībā un humānās palīdzības sniegšanā personām, kurām tā visvairāk vajadzīga, un aicina Komisiju sadarboties ar tiem, it īpaši sniedzot tiešu atbalstu grūti sasniedzamām kopienām jaunattīstības valstīs;
  67. uzsver, ka ir svarīgi piešķirt nozīmīgu daļu no turpmākā ES finansējuma migrācijas jomā pilsoniskās sabiedrības grupām trešās valstīs, lai tās sniegtu palīdzību migrantiem un aizsargātu un uzraudzītu viņu tiesības, kā arī nodrošināt, lai nozīmīga ES finansējuma daļa tiktu piešķirta cilvēktiesību, starptautiskās aizsardzības un bēgļu nākotnes perspektīvas uzlabošanai;
  68. aicina Komisiju plānošanas metodes pielāgot vietējai situācijai un jaunām vietējā mēroga problēmām, kā arī atbalstīt vietējo atbildību jaunu ES attīstības instrumentu īstenošanā; tāpat aicina Komisiju veikt vajadzību izvērtēšanu un ES reakciju pielāgot vietējām vajadzībām;
  69. aicina Komisiju izvērtēt iespēju iesaistīt trešo valstu partnerus kopīgās iniciatīvās un kopīgu tādu problēmu risināšanas finansēšanā kā migrācija, piespiedu pārvietošana, klimata pārmaiņas, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un neaizsargātu grupu aizsardzība;
  70. aicina Komisiju piešķirt prioritāti ieguldījumiem izglītībā un darbvietu radīšanā, sniedzot iespējas cilvēkiem partnervalstīs, lai viņi varētu iesaistīties vietējās ienākumus nesošās darbībās;
  71. sagaida, ka Komisija efektīvāk un mērķtiecīgāk risinās pašreizējās un iespējamās krīzes un nodrošinās iespējamās atjaunošanas darbības, izmantojot esošos risinājumus un citus pieejamos mehānismus saskaņā ar spēkā esošo Finanšu regulu, veidojot ciešu un koordinētu sadarbību ar dalībvalstīm un citām ES iestādēm Eiropas komandas pieejas ietvaros, kā arī ar līdzīgi domājošiem starptautiskajiem partneriem un līdzekļu devējiem;
-
- ◦
72. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos un Padomei.

MAZĀKUMA VIEDOKLIS

iesniedza *Bernhard Zimniok*

Es piekrītu, ka Eiropas Parlamentam (EP) ir jāļauj pilnībā kontrolēt līdzekļus, kas iekasēti no nodokļu maksātājiem dalībvalstīs (DV) un kurus pārvalda Komisijas (EK) administratori; nav pieņemami, ka EK to neveicināja.

Tomēr teksts skaidri apstiprina nefunkcionālo rūpniecības kompleksu un apņemas to papildināt, neraugoties uz tā neefektivitāti. Lielākā daļa šo līdzekļu tiek izmantoti politiskās ietekmes operācijām, par kurām lielākā daļa dalībvalstu iedzīvotāju nepiekrīt: Nosodāma neokoloniālisma izpausme, kurā netiek ievērotas skarto valstu suverēnās tiesības un kultūra. Turklāt tā aicina piešķirt papildu finansējumu attīstības palīdzībai gadījumos, kad dalībvalstīm ir jāsamazina izdevumi, lai nodrošinātu Covid-19 atveseļošanu, un tajā nav ievērots aicinājums noteikt moratoriju attiecībā uz visu EK pārvaldīto attīstības palīdzību. Ir neprecizitātes, kas liecina par to, ka EK finansē attīstības intervences, lai gan faktiski visi līdzekļi nāk no nodokļu maksātājiem dalībvalstīs. Attiecībā uz Turciju un to notiekošo hibrīdkaru pret dalībvalstīm, kas izmanto masu migrācijas ieročus, netiek pienācīgi reaģēts un nekavējoties jāpārtrauc visa EK pārvaldītā palīdzība Turcijai.

15.4.2021

BUDŽETA KONTROLES KOMITEJAS ATZINUMS

Ārlietu komitejai, Attīstības komitejai un Budžeta komitejai

par īstenošanas ziņojumu par ES trasta fondiem un Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā (2020/2045(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Tomáš Zdechovský*

IEROSINĀJUMI

Budžeta kontroles komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju, Attīstības komiteju un Budžeta komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tās pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā Lisabonas līgums pastiprināja Eiropas Parlamenta lomu saskaņotības un demokrātiskās pārskatatbildības nodrošināšanā;
  - B. tā kā trasta fondu izveide un neaprobežošanās tikai ar ES budžeta noteikumiem vājina vienota budžeta principu un rada vairākas problēmas pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un pārskatatbildības ziņā; tā kā četri esošie ES trasta fondi (ESTF)¹ tiek izmantoti kā finansēšanas mehānisms starptautiskās sadarbības un attīstības pasākumu īstenošanai; tā kā tas palielina pašreizējo finanšu struktūru sarežģītību, kā rezultātā var rasties darbību neefektivitāte;
  - C. tā kā Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā atšķiras no citiem ESTF galvenokārt tāpēc, ka tas joprojām ir iekļauts ES budžetā,
  - D. tā kā Komisija uzskata, ka Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā ir paredzēts esošo ES finansēšanas instrumentu koordinēšanai, lai tie tiktu konsekventā un apvienotā veidā mobilizēti reaģēšanai uz bēgļu vajadzībām;
  - E. tā kā Eiropas Parlaments ir piekritis, ka puse no Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā izdevumiem būtu jāsedz no ES budžeta, proti, 3 miljardi EUR 2016.–2019. gadam,
1. norāda, ka ESTF ir izstrādāti tā, lai ātri reaģētu uz sarežģītiem apstākļiem un palielinātu finansējuma elastību, kas rada grūtības noskaidrot² konkrēto ārkārtas situāciju raksturu,

¹ Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Āfrikai, trasta fonds “Bēkou”, trasta fonds Kolumbijai un Reģionālais trasta fonds reaģēšanai uz krīzi Sīrijā.

² [Budžeta jautājumu politikas departamenta 2018. gada maija pētījums “ES trasta fondu uzraudzība un pārvaldība — demokrātiskās pārskatatbildības problēmas un daudzsoļošanas prakses veicināšana”.](#)

to, kā papildu finansējums tām stājas pretī, un nodrošināt to rezultātu kvalitatīvu pārbaudi uz vietas; tādēļ atgādina, ka šie instrumenti būtu jāuzskata par īpašiem vai saistībā ar ārkārtas situāciju izveidotiem instrumentiem, kuru pievienotā vērtība un ietekme uz vietas būtu labi jāpamato un jāuzrauga;

2. uzsver, ka ES vienmēr ir jānodrošina, ka ESTF projekti un programmas veicina un aizsargā cilvēktiesības; uzskata, ka ir jāievieš stabilas sistēmas, lai uzraudzītu ietekmi uz cilvēktiesībām, kā arī pārskatatbildības sistēma ar konkrētiem rādītājiem, lai novērstu un izskaustu starptautisko tiesību pārkāpumus;
3. uzsver, ka nepieciešamība izveidot ESTF daļēji izrietēja no tā, ka ES budžets nav pietiekami elastīgs un tam trūkst iespēju finansēt neparedzētas vajadzības vairākās jomās;
4. atgādina par Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 27/2018 “Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā — noderīgs atbalsts, bet vajadzīgi uzlabojumi, lai palielinātu ieguldīto līdzekļu atdevi”; norāda, ka saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju revidētie projekti sniedza bēgļiem noderīgu atbalstu un lielākajā daļā šo projektu bija gūti rezultāti, taču pusē projektu netika sasniegts cerētais iznākums; turklāt norāda, ka saskaņā ar Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā īstenoto skaidras naudas palīdzības projektu uzraudzība bija ierobežota, jo Komisijai un tās ANO īstenošanas partneriem nebija piekļuves galveno saņēmēju datiem; atzinīgi vērtē to, ka daži Revīzijas palātas ziņojumā iekļautie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā otro daļu; aicina Komisiju saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru turpināt ziņot par Revīzijas palātas ieteikumu īstenošanu;
5. cieši uzskata, ka ir prioritārā kārtā jānodrošina, lai Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā un ESTF īstenošana ir saskaņā ar ES vispārējiem principiem un līgumos noteiktajām juridiskajām saistībām, kā arī ES politikas virzieniem un mērķiem, tostarp demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesībām; uzsver, ka ir jānodrošina šo mērķu sasniegšana;
6. ņem vērā Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 27/2018 par Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā, kurā tā galu galā secināja, ka mehānisms varēja būt efektīvāks un varēja panākt lielāku ieguldīto līdzekļu atdevi; uzskata, ka joprojām ir iespējami uzlabojumi humānās palīdzības projektu efektivitātes ziņā;
7. aicina Komisiju pastāvīgi uzraudzīt, vai Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā tiek īstenots saskaņā ar labas finanšu pārvaldības, pārredzamības, proporcionalitātes un nediskriminējošas un vienlīdzīgas attieksmes principiem, vienlaikus pilnībā ievērojot Parlamenta tiesības pārbaudīt un kontrolēt ES finansējumu;
8. pauž milzīgas bažas par to, ka, cenšoties uzraudzīt humānās palīdzības projektus, Komisijas darbu apgrūtināja Turcijas iestāžu atteikums piešķirt piekļuvi datiem par divu skaidras naudas palīdzības projektu saņēmējiem; pauž nožēlu par to, ka līdz ar to šos saņēmējus nevarēja apzināt;
9. pauž nožēlu, ka bēgļu vajadzības, kas saistītas ar pašvaldību infrastruktūru un sociālekonomisko atbalstu, nav pietiekami aptvertas Bēgļu atbalsta mehānismā Turcijā³; tādēļ aicina Komisiju labāk risināt šīs vajadzības, lai uzlabotu sniegtās palīdzības

---

³ Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums Nr. 27/2018

racionalizāciju un papildināmību; turklāt atgādina, ka ir jānodrošina vienlīdzīga piekļuve izglītībai un apmācībai, veselības aprūpei, aizsardzībai un jānodrošina citas pamatvajadzības, īpašu uzmanību pievēršot meitenēm un jaunām sievietēm;

10. atzinīgi vērtē Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā pirmās daļas panākumus, jo īpaši Ārkārtas sociālās drošības tīklu (*ESSN*), kas ir lielākais humānās palīdzības projekts, kuru pārvalda Komisija; atzinīgi vērtē otrās daļas progresu, kas veicina pakāpenisku pāreju no humānās palīdzības uz attīstības palīdzību;
11. uzsver Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā pozitīvo ietekmi uz neaizsargātām mērķgrupām, nodrošinot piekļuvi veselības aprūpei, izglītībai un integrācijas programmai, kā arī humānajai palīdzībai 1,8 miljoniem cilvēku;
12. uzsver, ka nevalstiskās organizācijas (NVO), īstenojot Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā, saskaras ar sarežģītu darba vidi; aicina Komisiju risināt jautājumu par nepieciešamību uzlabot pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbības vidi, tostarp turpinot dialogu ar Turcijas iestādēm par jautājumiem saistībā ar reģistrāciju un atļaujām;
13. atzinīgi vērtē uzraudzības ziņojumus, kas sniegti Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā rezultātu ietvarā; uzsver, ka ir jāveic stingra uzraudzība un *ex ante* un *ex post* revīzijas, tostarp Turcijā, lai nodrošinātu atbilstību Finanšu regulai un garantētu Eiropas Revīzijas palātas, Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūras piekļuvi; aicina Komisiju palielināt ziņošanu par Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā un sniegt visu nepieciešamo informāciju, lai Eiropas Parlaments varētu īstenot savas pārbaudes un kontroles tiesības; aicina Komisiju nodrošināt, ka Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā finansējums sasniedz pareizos saņēmējus, jo īpaši tiek novirzīts bēgļu projektiem un netiek izmantots nekādiem citiem mērķiem; šajā sakarībā atgādina, cik svarīga ir galveno saņēmēju datu pieejamība un ES finansējuma izsekojamība, un aicina Komisiju iesniegt plānoto stratēģisko Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā vidusposma novērtējumu; turklāt uzstāj, ka Turcijas iestādēm ir jānodrošina īstenošanas partneriem pilnīga piekļuve datiem par atbalsttiesīgajiem saņēmējiem, lai uzlabotu šo pamatprojektu uzraudzības sistēmas pārskatatbildību un efektivitāti⁴;
14. ar bažām norāda, ka Covid-19 krīze ir izraisījusi ievērojamu progresa palēnināšanos atsevišķu darbību īstenošanā un Bēgļu atbalsta mehānismā Turcijā kopumā, kā rezultātā tiek lēsts, ka īstenošana 2020. gada jūnijā aizkavējās par 3-12 mēnešiem; uzsver, ka saskaņā ar 2020. gada novembra uzraudzības ziņojumu visneaizsargātākie bēgļi, kas strādā neoficiālajā sektorā, ir skarti visvairāk; pauž nožēlu par to, ka klātienē darbību pārtraukšana, piemēram, sociālās kohēzijas, valodu apmācības un psiholoģiski sociālā atbalsta jomā, ir nesamērīgi ietekmējuši bēgles;
15. atgādina, ka ESTF ir elastīgi instrumenti, kas ļauj ātri, efektīvi un lietderīgi īstenot projektus humānās palīdzības un ārkārtas situāciju ietvaros, vienlaikus nodrošinot pareizu finanšu pārvaldību;
16. atzīst grūtības, kuras šajā sakarībā radās dažādu iemeslu dēļ, piemēram, mērķgrupu un atrašanās vietu dažādības dēļ;

---

⁴ Turpat.

17. uzsver, ka darbības katrā Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā sadaļā būs labākas un nodrošinās lielāku ieguldīto līdzekļu atdevi, ja tās būs daļa no integrētas pieejas;
18. aicina Komisiju izvērtēt humānās palīdzības pašreizējo ievirzi, kuras mērķis ir samazināt un galu galā izskaust nabadzību, un uzlabot skaidras naudas palīdzības projektu efektivitāti un uzraudzību;
19. uzsver, ka ir vajadzīga kvalitatīva uzraudzība, un atzīst grūtības, ar kurām nācās saskarties, pārbaugot divus skaidras naudas palīdzības projektus, jo Komisijai un tās ANO īstenošanas partneriem nebija piekļuves sākotnējiem saņēmēju datiem;
20. ņem vērā ES un tās dalībvalstu centienus un pasākumus, lai sniegtu atbalstu bēgļiem un uzņēmējkopienām Turcijā; aicina Komisiju uzlabot komunikācijas stratēģiju un pastiprināt saziņu ar sabiedrību, lai palielinātu informētību par ES centieniem uzlabot zināšanas par šīm darbībām un to mērķiem;
21. uzsver, ka ir jāpieliek pūles, lai uzraudzītu un īstenotu ES vērtības un standartus bēgļu atbalsta jomā, kas veicinātu uzticēšanos ES, parādot tās spēju sasniegt savus mērķus;
22. aicina Komisiju pārliecināt Turcijas iestādes par nepieciešamību uzlabot starptautisko NVO darba vidi;
23. aicina Komisiju rīkoties, lai vērstos pret visiem Turcijas mēģinājumiem izmantot Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā pret ES.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	14.4.2021
Galīgais balsojums	+: 24 -: 2 0: 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Matteo Adinolfi, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Lefteris Christoforou, Corina Crețu, Martina Dlabajová, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Jean-François Jalkh, Pierre Karleskind, Alin Mituța, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Markus Pieper, Sabrina Pignedoli, Michèle Rivasi, Petri Sarvamaa, Vincenzo Sofo, Michal Wiezik, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Joachim Stanisław Brudziński, Maria Grapini, Hannes Heide, Mikuláš Peksa, Viola Von Cramon-Taubadel

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

24	+
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Vincenzo Sofo
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Markus Pieper, Petri Sarvamaa, Michal Wiezik, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Olivier Chastel, Martina Dlabajová, Pierre Karleskind, Alin Mituța
S&D	Caterina Chinnici, Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Hannes Heide, Tsvetelina Penkova
Verts	Mikuláš Peksa, Michèle Rivasi, Viola Von Cramon-Taubadel

2	-
ID	Matteo Adinolfi, Jean-François Jalkh

2	0
The Left	Luke Ming Flanagan, Younous Omarjee

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

11.5.2021

PILSOŅU BRĪVĪBU, TIESLIETU UN IEKŠLIETU KOMITEJAS ATZINUMS

Ārlietu komitejai, Attīstības komitejai un Budžeta komitejai

par īstenošanas ziņojumu par ES trasta fondiem un Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā (2020/2045(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Sira Rego*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

IEROSINĀJUMI

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju, Attīstības komiteju un Budžeta komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā 2016. gadā ES un Turcijas paziņojuma ietvaros tika izveidots ES Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā (*FRT*) un tas pārvalda EUR 6 miljardus, kas mobilizēti divās maksājumu daļās: ar vienu finansējot projektus, vēlākais, līdz 2021. gada vidum un ar otru — finansējot projektus, vēlākais, līdz 2025. gada vidum; tā kā pats *FRT* ir kopīgs koordinācijas mehānisms, bet nevis finanšu instruments;
- B. tā kā Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā ir palīdzējis atbalstīt Turcijā vairāk nekā 1,8 miljonu bēgļu un uzņēmējkopienu dzīvi un tādējādi ir humānās palīdzības un atbalsta galvenais pīlārs; tā kā Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā ir apdraudējis Turcijas valdības politiskais spiediens uz Eiropas Savienību strīdos par ES un Turcijas paziņojumu, kas galu galā kaitē bēgļiem un uzņēmējkopienām, kuras ir atkarīgas no šā atbalsta; tā kā šajā paziņojumā ir notikuši cilvēktiesību pārkāpumu gadījumi, kas nav saderīgi ar ES Pamattiesību hartu;
- C. tā kā ES Reģionālais trasta fonds reaģēšanai uz krīzi Sīrijā (*Madad* fonds) ir mobilizējis EUR 2,3 miljardus, tostarp brīvprātīgas iemaksas no 21 ES dalībvalsts, Turcijas un Apvienotās Karalistes; tā kā tā programmas ir vērstas uz izglītību, iztikas līdzekļiem, veselības aprūpi, aizsardzību un ūdeni, sniedzot labumu bēgļiem, iekšzemē pārvietotām personām un vietējām kopienām un sniedzot atbalstu vairāk nekā 7 miljonus saņēmēju; tā kā, ieilgstot Sīrijas pilsoņu karam, *Madad* fonda reaģēšana turpināja attīstīties līdz ar humanitāro attīstības saikni, lielāku uzmanību pievēršot sistēmu stiprināšanai, lai atbalstītu uzņēmējvalstu centienus un spējas reaģēt uz šo ieilgušo krīzi, jo īpaši sniedzot sabiedriskos pakalpojumus Irākā, Jordānijā un Libānā;
- D. tā kā saskaņā ar tā novērtējumu projektu uzsākšana *Madad* fondam ir salīdzinoši ātrāka nekā Eiropas kaimiņattiecību instrumenta un Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta standarta procedūru ietvaros; tā kā *Madad* fondam arī ir izdevies panākt apjomradītus

ietaupījumus, īstenojot liela mēroga projektus, kuru vidējais apjoms ir EUR 20 miljoni un kuru vidējais īstenošanas periods ir aptuveni 30 mēneši;

- E. tā kā 2015. gadā tika izveidots Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds stabilitātes nodrošināšanai un neatbilstīgas migrācijas un personu pārvietošanas iemeslu novēršanai Āfrikā (“ESTF Āfrikai”) un tas tika prezentēts kā svarīgs instruments Valletas rīcības plāna īstenošanai; tā kā tas ir kļuvis par galveno finanšu instrumentu ES politiskajai sadarbībai ar Āfrikas partneriem migrācijas jomā; tā kā ESTF Āfrikai ir finansējis vairāk nekā 500 projektus 26 Āfrikas valstīs trijos ģeogrāfiskajos reģionos — Sāhelas un Čadas ezera reģionā, Āfrikas raga reģionā un Ziemeļāfrikas reģionā — kopsummā par saistībām vairāk nekā EUR 5 miljardu apmērā kopš 2016. gada, no kuriem EUR 4,4 miljardi tika piešķirti no ES budžeta; tā kā šīs valstis saskaras ar pieaugošām problēmām — sākot no demogrāfiskā spiediena līdz galējas nabadzības problēmai, vājam sociālajai un ekonomiskajai infrastruktūrai, iekšējam saspīlējumam un institucionālam vājumam, nepietiekamai noturībai pret pārtikas krīzēm un vides stresu;
- F. tā kā ESTF Āfrikai vidusposma pārskatā tika uzsvērtā fonda pievienotā vērtība, kas tam piemīt kā elastīgam instrumentam, kurš risina strauji mainīgās situācijas un pievēršas konkrētiem vietējiem jautājumiem; tomēr tā kā Eiropas Revīzijas palātas 2018. gada ziņojumā¹ tika norādīts uz dažādiem trūkumiem, tostarp juridiskām problēmām, piemēram, ES publiskā iepirkuma tiesību aktu nepiemērošanu, kā arī nepārredzamu pārvaldību; tā kā Komisija ir paziņojusi, ka ir ņēmusi vērā šīs bažas un paredzējusi uzlabojumus; tā kā pilsoniskā sabiedrība ir paudusi bažas² par apstiprināto projektu kvalitāti un — kas rada iemeslu vēl lielākam satraukumam — par to, ka saskaņā ar apgalvojumiem tiek veicināta necilvēcīga un pazemojoša izturēšanās un/vai finansēti dalībnieki, kas ir izdarījuši cilvēktiesību pārkāpumus, piemēram, Lībijā, Eritrejā un Sudānā;
- G. tā kā Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pantā ir skaidri noteikts, ka sadarbību attīstības jomā īsteno saskaņā ar Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem un ka Savienības attīstības sadarbības politikas galvenais mērķis ir nabadzības mazināšana un ilgākā laika posmā — tās izskaušana; tā kā ESTF Āfrikai galvenokārt izmanto oficiālo attīstības palīdzību (OAP), galvenokārt no Eiropas Attīstības fonda (EAF), un tādēļ tā īstenošanā būtu jāvadās no attīstības efektivitātes galvenajiem principiem;
- H. tā kā Āfrikā reģionālajai mobilitātei ir bijusi svarīga loma visā tās vēsturē; tā kā, reaģējot uz sausumu, vietējie iedzīvotāji tradicionāli ir spējuši mainīt savas iztikas nodrošināšanas stratēģijas un ir pierādījuši spēju pielāgoties — bieži vien ar migrāciju kā līdzekli, lai dažādotu savus iztikas līdzekļus; tā kā kopš 2000. gadu sākuma un jo īpaši kopš 2016. gada šī iztikas līdzekļu dažādošanas sistēma ir pakļauta spiedienam — galvenokārt sakarā ar ierobežojumiem reģionālās pārvietošanās brīvībai, kuri rodas tā atbalsta rezultātā, ko ES dalībvalstis sniedz dažām Āfrikas valstīm, lai cīnītos pret neatbilstīgu migrāciju uz Eiropu;
- I. tā kā kopš 2017. gada ES ir piešķīrusi EUR 57,2 miljonus, lai atbalstītu integrētās

¹ Īpašais ziņojums Nr. 32/2018 “*European Union Emergency Trust Fund for Africa: Flexible but lacking focus*” (“Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Āfrikai: elastīgs, bet trūkst mērķtiecības”), 17.-26. lpp.

² Davis, L., “*EU external expenditure on asylum, forced displacement and migration 2014-2019*” (“ES ārējie izdevumi saistībā ar patvērumu, piespiedu pārvietošanu un migrāciju 2014-2019”), Eiropas Padome bēgļu un izsūtīto personu jautājumos, 2021.

robežu un migrācijas pārvaldības projektu ESTF Āfrikai Ziemeļāfrikas sadaļas ietvaros, lai palielinātu Lībijas krasta apsardzes (*LCGPS*), jūras spēku un Piekrastes drošības vispārējās administrācijas (*GACS*) operatīvās spējas, lai palīdzētu tiem pārtvert cilvēkus jūrā, vienlaikus arī sniedzot atbalstu Starptautiskajai Migrācijas organizācijai (*IOM*), lai tā varētu palīdzēt visneaizsargātākajiem migrantiem, kas iestrēguši Lībijā un uzņēmējvalstīs; tā kā saskaņā ar *IOM* datiem Lībijas krasta apsardze 2019. un 2020. gadā ir pārtvērusi vairāk nekā 20 000 cilvēku; tā kā daudzi ziņojumi ir apstiprinājuši, ka Lībija vēl joprojām nav droša vieta izkāpšanai krastā — tādēļ, ka pret bēgļiem un migrantiem tiek izdarīti smagi cilvēktiesību pārkāpumi, un tādēļ, ka valstī saglabājas konflikts; tā kā 2020. gada 8. maijā ANO Augstā komisāre cilvēktiesību jautājumos aicināja noteikt moratoriju jebkādiem pārtveršanai un atgriešanai uz Lībiju; tā kā 2021. gada martā publicētajā ziņojumā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāre atkārtoja savu 2019. gadā pausto aicinājumu, lai tiktu apturēts atbalsts Lībijas krasta apsardzei, kas ietekmētu pārtveršanu un atgriešanu;

- J. tā kā pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) ir vērsušās ar vairākām pretenzijām, cēlušas vairākas prasības tiesā un iesniegušas sūdzības pret ES un tās dalībvalstīm par cilvēktiesību pārkāpumiem, ES finansējuma un starptautisko cilvēktiesību noteikumu pārkāpumiem³, izraidīšanu un citām necilvēcīgām darbībām pret migrantiem⁴, kas tieši vai netieši saistītas ar dažiem ESTF Āfrikai projektiem; tā kā ir ziņots, ka 2019. gadā Sudānā ES ir apturējusi ESTF Āfrikai Reģionālā operatīvā centra Hartūmas procesa un ĀS Āfrikas raga iniciatīvas (*ROCK*) atbalstam programmu un Migrācijas labākas pārvaldības projekta (*BMM*) programmu;
- K. tā kā ESTF Āfrikai un citu ESTF darbības termiņš beigsies 2021. gada beigās; tā kā pašlaik tiek sagaidīts, ka no nākamā ārējās darbības daudzgadu finansēšanas instrumenta — Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (*NDICI*) — līdzekļiem 10 % tiks atvēlēti ar migrāciju saistītām darbībām (papildus tam, ka tiek noteiktas savstarpēji saskaņotas valstu indikatīvās prioritātes un elastīga, uz stimuliem balstīta pieeja);
- L. tā kā Komisijai un dalībvalstīm būtu lietderīgi izveidot skaidru un pilnīgu pārskatu par līdzekļiem, ko izmanto, lai finansētu sadarbību ar trešām valstīm migrācijas pārvaldības jomā, attiecībā uz visiem finanšu instrumentiem un to īstenošanu, tostarp informāciju par summām, mērķiem, nolūku, atbalsttiesīgām darbībām un finansējuma avotu,
- 1. pauž nožēlu, ka ESTF ir *ad hoc* instrumenti, kas atšķiras no parastās lēmumu pieņemšanas procedūras un apiet parlamentāro kontroli un demokrātisko pārraudzību, un tādēļ tiem trūkst pārredzamības un demokrātiskas pārskatatbildības; uzsver, ka detalizēti dati par finansējuma piešķiršanu nav pieejami vai ir grūti pieejami; mudina Komisiju nekavējoties veikt pasākumus, lai uzlabotu pārredzamību un regulāru informācijas apmaiņu ar Eiropas Parlamentu un nodrošinātu labāku kontroli un parlamentāro uzraudzību attiecībā uz ESTF Āfrikai un *FRT* definēšanu, īstenošanu un turpmākajiem pasākumiem, tostarp jebkādiem turpmākiem pasākumiem, ko pieņem saskaņā ar *NDICI* regulas 8. panta 10. punktu; uzstāj, ka jāpalielina to iestāžu

³ *Global Legal Action Network (GLAN)*, “*EU financial complicity in Libyan migrant abuses*” (ES finansiālā līdzdalība Lībijas migrantu ļaunprātīgā izmantošanā).

⁴ “*Capstone on Counter-Terrorism and International Crimes*” studenti, paziņojums Starptautiskās Krimināltiesas prokuroram “*EU Migration Policies in the Central Mediterranean and Libya (2014--2019)*” (ES migrācijas politika Vidusjūras reģiona centrālajā daļā un Lībijā (2014-2019)).

pārskatatbildība, kurām tieši uzticēta fondu līdzekļu pārvaldība; aicina Komisiju nekavējoties oficiāli noteikt Parlamenta novērotāja statusu ESTF valdes sanāksmēs un iesniegt tam ikgadēju finanšu un cilvēktiesību ziņojumu par pašreizējo un turpmāko projektu īstenošanu;

2. norāda, ka ES līdzekļi ir izmantoti, lai izdarītu spiedienu uz partnervalstu valdībām nolūkā panākt, lai tās ievērotu ES iekšējās migrācijas mērķus, un uzsver, ka kopš 2016. gada arvien vairāk tiek izmantoti stingrāki nosacījumi starp attīstības sadarbību un migrācijas pārvaldību; pauž nožēlu par attīstības palīdzības izmantošanu, lai īstenotu neformālus nolīgumus, kuriem trūkst parlamentārās kontroles un demokrātiskās uzraudzības, tostarp — ES un Turcijas 2016. gada 18. marta paziņojumu, ES un Āfrikas Savienības 2018. gada 23. maija saprašanās memorandu par mieru, drošību un pārvaldību un 2019. gada 29. augusta ES un Nigērijas saprašanās memorandu;
3. ar bažām norāda uz trūkumiem ES publiskā iepirkuma tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz ES ārējo migrācijas politiku⁵; uzskata, ka Komisijas 2015. gada Lēmuma C(2015) 7239, ar ko izveido ESTF Āfrikai, 3. panta noteikumi, kā arī humānās palīdzības projekti, kurus finansē no *Madad* fonda un un *FRT*, nav saderīgi ar ES publiskā iepirkuma tiesību aktiem vai šie tiesību akti uz minētajiem noteikumiem un projektiem neattiecas; uzsver pārredzamības trūkumu attiecībā uz publiskā iepirkuma tiesību aktu procedūru piemērošanu un darbības jomu īstenošanas partneru atlasē⁶; pauž nožēlu par to, ka projektu atlases procedūras un kritēriji nav pietiekami skaidri un dokumentēti⁷;
4. norāda, ka projektus, kurus šobrīd sedz no ESTF līdzekļiem, varētu finansēt saskaņā ar kādu no *NDICI* komponentiem — ģeogrāfisko, tematisko vai ātrās reaģēšanas komponentu —, nepārsniedzot regulā noteikto mērķi 10 % no izdevumiem; pauž bažas par notiekošajām Padomes diskusijām, kuru mērķis ir izveidot Eiropas komandas finansēšanas iniciatīvas migrācijas jomā ar plānoto uzdevumu ierosināt darbības saistībā ar migrācijas pārvaldību Āfrikā, kas slēpj sevī risku, ka varētu apiet Parlamenta kontroli;
5. norāda, ka Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā atšķiras no citiem ESTF galvenokārt tāpēc, ka tas joprojām ir iekļauts ES budžetā; atzīst atbalstu, ko sniedz *FRT*, palīdzot bēgļiem un uzņēmējkopienām Turcijā, attiecībā uz veselības aprūpi, humāno palīdzību, izglītību un sociālekonomisko atbalstu; tomēr norāda, ka šis atbalsts nonāk tikai līdz reģistrētiem bēgļiem, daudzus atstājot bez palīdzības; šajā sakarībā uzsver, ka kopš 2016. gada dažās Turcijas provincēs un pilsētās piekļuve reģistrācijai ir apgrūtināta, kā ziņojušas NVO, piemēram, *Amnesty International*;
6. ar nožēlu atzīmē, ka šā vitāli svarīgā atbalsta piešķiršana tika veikta ES un Turcijas paziņojuma ietvaros; pauž bažas par abiem migrācijas pārvaldības atbalsta projektiem, kuru kopējā vērtība ir EUR 80 miljoni, ņemot vērā to, ka netiek nodrošināts, lai valsts un starptautiskie novērotāji varētu piekļūt un veikt uzraudzību, tostarp aizturēšanas

⁵ *Spijkerboer, T. un Steyger, E.*, “European External Migration Funds and Public Procurement Law” (“Eiropas ārējās migrācijas fondi un publiskā iepirkuma tiesību akti”), *European Papers*, 4. sējums, Nr. 2, 2019., 493.-521. lpp. un 520. lpp.

⁶ *Ibid.*

⁷ Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 11/2017, “*The Békou EU trust fund for the Central African Republic: a hopeful beginning despite some shortcomings*” (ES trasta fonds Centrālāfrikas Republikas atbalstam “*Békou*”: cerīgs sākums par spīti dažām nepilnībām), 2017., 36.-39. lpp.

vietās⁸; uzsver, ka ir jānodrošina stingra uzraudzība un revīzijas, lai nodrošinātu atbilstību Finanšu regulai; aicina Komisiju paplašināt ziņošanu par *FRT* un prasa tai nodrošināt, ka šie līdzekļi tiek īpaši paredzēti bēgļu projektiem un netiek izmantoti nekādiem citiem mērķiem; aicina Komisiju nodrošināt, lai *FRT* mērķi ir saskaņā ar ES vispārējiem principiem, politikas virzieniem un mērķiem, tostarp demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesībām;

7. uzsver *Madad* fonda nozīmīgo ieguldījumu, atbalstot piekļuvi pamatpakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpei un izglītībai Sīrijas bēgļiem, iekšzemē pārvietotām personām un uzņēmējkopienām kaimiņvalstīs; atzinīgi vērtē to, ka nesen tika pieņemta palīdzības pakete EUR 130 miljonu apmērā Sīrijas bēgļu un vietējo kopienu atbalstam Jordānijā un Libānā, ņemot vērā ilgstošo humanitāro krīzi, ko izraisīja pašreizējais konflikts Sīrijā; prasa, lai *Madad* fonds tiktu raiti integrēts jaunajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS), nodrošinot efektīvu līgumu slēgšanu un jau piešķirto līdzekļu izmantošanu;
8. atzīst, ka daži ESTF Āfrikai projekti ir snieguši būtisku atbalstu, jo īpaši ieguldot veselības aizsardzībā un izglītībā, ekonomikas attīstībā, darbvietu radīšanā un integrācijā darba tirgū, — gan vietējām kopienām, gan bēgļiem, jo īpaši neaizsargātām grupām, piemēram, sievietēm un jauniešiem; pauž nožēlu par to, ka — kā norādīts vidusposma pārskatā — ESTF Āfrikai ir maz ietekmējis ekonomisko iespēju un nodarbinātības palielināšanu, lai gan tas ir viens no četriem galvenajiem fonda mērķiem;
9. ņem vērā vidusposma pārskata konstatējumus, ka ESTF Āfrikai vadības un pārvaldības struktūra bija elastīga un efektīva un pieņēma ātrus lēmumus, balstoties uz stratēģisku pārskatu par jautājumiem un zinošiem un motivētiem darbiniekiem; norāda, ka trūkst pārskatatbildības un kontroles attiecībā uz ESTF Āfrikai, un joprojām saglabā bažas par fonda pārvaldību, par tādu ES resursu apvienošanu, kam ir dažādi mērķi, par fonda valdes un reģionālo operatīvo komiteju sastāvu, kas ļāva dažām dalībvalstīm pieņemt tiešus lēmumus par ES līdzekļu izlietojumu, pamatojoties uz EUR 3 miljonu ieguldījumu, par projektu definēšanas un apstiprināšanas procesa nepārredzamību un par dialoga trūkumu ar vietējām un cilvēktiesību PSO; uzsver, ka trūkst *ex ante* un notiekošo ietekmes novērtējumu attiecībā uz mērķgrupām un valstīm, jo īpaši attiecībā uz pamattiesībām, un uzsver, ka finansējuma izmantošanai netiek paredzēti nekādi nosacījumi saistībā ar pamattiesībām;
10. uzsver, ka ESTF galvenokārt ir pievērsušies tam, lai palīdzētu valstīm izstrādāt valsts un reģionālās stratēģijas migrācijas pārvaldības jomā, uzlabot spējas novērst neatbilstīgu migrāciju un apkarot cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu, kā arī atvieglot ilgtspējīgu un cieņpilnu atgriešanu un reintegrāciju; uzsver — tas, ka galvenā uzmanība ESTF Āfrikai ir pievērsta 3. un 4. mērķim, nozīmē virzīšanos projām no holistiskas pieejas migrācijai; pauž nožēlu par to, ka 37 % no ESTF Āfrikai līdzekļiem ir piešķirti pasākumiem, kuru mērķis ir ierobežot un samazināt migrāciju, savukārt mazāk nekā 9 % ir piešķirti tam, lai risinātu jautājumu par migrācijas un piespiedu pārvietošanas virzītājspēkiem; norāda, ka mazāk nekā 1,5 % no ESTF Āfrikai līdzekļiem tika piešķirti likumīgiem migrācijas kanāliem; uzsver, ka mobilitātes samazināšana, lai novērstu

---

⁸ Organizācijas *Global Detention Project* ziņojums par valstīm, “*Immigration detention in Turkey: a serial human rights abuser and Europe’s refugee gatekeeper*” (“Migrantu aizturēšana Turcijā: regulāra cilvēktiesību pārkāpēja un Eiropas vārtu sargātāja attiecībā pret bēgļiem”), 2019. gada oktobris.

migrāciju, lielākoties ir pretrunā attīstības mērķiem, palielinot nabadzību un apdraudot pamattiesības;

11. atkārtoti aicina Komisiju un ES aģentūras apturēt vai pārskatīt sadarbību ar trešām valstīm, tostarp apturēt konkrētu finansējumu un projektus, kas apdraud skarto personu cilvēktiesības, tostarp gadījumos, kad tās pilnībā neievēro pamattiesības; šajā sakarībā atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis, ņemot vērā nopietnos cilvēktiesību pārkāpumus pret bēgļiem, patvēruma meklētājiem un migrantiem Lībijā, tostarp tiem, kas pārtverti jūrā, steidzami pārskatīt visus sadarbības pasākumus ar kompetentajām Lībijas iestādēm jūras un robežu uzraudzības un pārvaldības jomā, ko finansē no ESTF Āfrikai līdzekļiem, un apturēt ESTF projekta “Atbalsts integrētai robežu un migrācijas pārvaldībai” otro posmu līdz brīdim, kad būs nodrošinātas skaidras garantijas cilvēktiesību ievērošanai, ieskaitot tiesību akta, ar ko paredz kriminālatbildību par neatbilstīgiem migrantiem, atcelšanu; aicina Komisiju nodrošināt, ka neatkarīgas ES struktūras un eksperti veic pārredzamu riska novērtējumu par ES finansēto projektu ietekmi uz migrantu un bēgļu cilvēktiesībām, kā arī uz plašāku iedzīvotāju loku valstī, kuru tie skar; prasa izveidot neatkarīgu cilvēktiesību uzraudzības mehānismu un skaidrus protokolus rīcībai pamattiesību pārkāpumu gadījumā;
12. uzsver, ka ir skaidri jādefinē ESTF Āfrikai un *FRT* satvars, kā arī to potenciālie pēcteči, tostarp projektu definēšana, ziņošana, uzraudzība un izvērtēšana, lai nodrošinātu, ka darbības, ko finansē no ESTF Āfrikai un *FRT* līdzekļiem, veicina šo fondu konkrēto mērķu sasniegšanu un netiek izmantotas nekādiem citiem mērķiem; aicina Komisiju veikt *ex post* novērtējumu vismaz vienu gadu pēc tam, kad visas ESTF Āfrikai darbības ir pabeigtas, un attiecīgi informēt Parlamentu; aicina Komisiju iesaistīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas šajā novērtēšanā un īpašu uzmanību pievērst fonda ietekmei uz attīstību un pamattiesībām, īpaši koncentrējot uzmanību uz projektiem saskaņā ar 3. un 4. mērķi;
13. ar bažām norāda, ka, izmantojot *NDICI* ātrās reaģēšanas komponentu, sadarbība ar trešām valstīm migrācijas pārvaldības jomā var tikt finansēta bez nepieciešamības Komisijai publicēt plānošanas dokumentus vai apspriesties ar pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem un bez Parlamenta iesaistīšanas; šajā saistībā uzstāj, ka ir jānodrošina, lai Daudz gadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam tiktu pievienots stabils cilvēktiesību satvars, lai varētu apzināt, īstenot un uzraudzīt turpmākās sadarbības programmas migrācijas jomā; aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot *NDICI* un savas starptautiskās partnerības, lai veicinātu bēgļu un migrantu aizsardzības programmas saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām un nodrošinātu, ka OAP tiek izmantota, lai atbalstītu un saglabātu ilgtspējīgu humāno attīstību, demokrātiju un cilvēktiesības visu cilvēku aizsardzībai;
14. aicina ES pārskatīt ES un Turcijas paziņojumu, lai garantētu atbilstību cilvēktiesību standartiem, un nodrošināt, ka humanitāro palīdzību un atbalstu, ko sniedz *FRT*, neapdraud politiskā nestabilitāte.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	11.5.2021
Galīgais balsojums	+ : 52 - : 15 0 : 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Magdalena Adamowicz, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Clare Daly, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoș Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Abir Al-Sahlani, Damian Boeselager, Sira Rego, Rob Rooker, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

52	+
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Emil Radev, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
Renew	Abir Al-Sahlani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
The Left	Pernando Barrena Arza, Clare Daly, Cornelia Ernst, Sira Rego
Verts/ALE	Damian Boeselager, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

15	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Rob Rooker
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík
PPE	Nadine Morano

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	13.7.2021
Galīgais balsojums	+: 100 -: 14 0: 16
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Robert Biedroń, Dominique Bilde, Anna Bonfrisco, Udo Bullmann, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Olivier Chastel, Lefteris Christoforou, Włodzimierz Cimoszewicz, Antoni Comín i Oliveres, David Cormand, Katalin Cseh, Ryszard Czarnecki, Paolo De Castro, Tanja Fajon, José Manuel Fernandes, Anna Fotyga, Michael Gahler, Gianna Gancia, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Valentino Grant, Klemen Grošelj, Elisabetta Gualmini, Francisco Guerreiro, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Andrzej Halicki, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Pierrette Herzberger-Fofana, Monika Hohlmeier, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Beata Kempa, Moritz Körner, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Ilhan Kyuchyuk, Ioannis Lagos, Hélène Laporte, Pierre Larroustourou, David Lega, Janusz Lewandowski, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Pierfrancesco Majorino, Claudiu Manda, Thierry Mariani, Erik Marquardt, Margarida Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Silvia Modig, Siegfried Mureșan, Javier Nart, Victor Negrescu, Andrey Novakov, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Jan Olbrycht, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Karlo Ressler, Thijs Reuten, Michèle Rivasi, Jérôme Riviére, María Soraya Rodríguez Ramos, Bogdan Rzońca, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Nicolae Ștefănuță, Tineke Strik, Marc Tarabella, Hermann Tertsch, Nils Torvalds, Miguel Urbán Crespo, Nils Ušakovs, Johan Van Overtveldt, Hilde Vautmans, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Angelika Winzig, Isabel Wiseler-Lima, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Ioan-Rareș Bogdan, Andrea Cozzolino, Özlem Demirel, Herbert Dorfmann, Markéta Gregorová, Ewa Kopacz, Katrin Langensiepen, Gabriel Mato, Iskra Mihaylova, Marlene Mortler, Patrizia Toia, Mick Wallace, Milan Zver

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

100	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Ioan-Rareș Bogdan, Lefteris Christoforou, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrzej Halicki, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Ewa Kopacz, Andrius Kubilius, David Lega, Janusz Lewandowski, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Marlene Mortler, Siegfried Mureșan, Andrey Novakov, Janina Ochojska, Jan Olbrycht, Karlo Ressler, Radosław Sikorski, Angelika Winzig, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Charles Goerens, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Valérie Hayer, Moritz Körner, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Iskra Mihaylova, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Úrmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Robert Biedroń, Udo Bullmann, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Paolo De Castro, Tanja Fajon, Eider Gardiazabal Rubial, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Dietmar Köster, Pierre Larrousurou, Pierfrancesco Majorino, Claudiu Manda, Margarida Marques, Sven Mikser, Victor Negrescu, Demetris Papadakis, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev, Marc Tarabella, Patrizia Toia, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Rasmus Andresen, David Cormand, Alexandra Geese, Markéta Gregorová, Francisco Guerreiro, Pierrette Herzberger-Fofana, Katrin Langensiepen, Erik Marquardt, Michèle Rivasi, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel

14	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Dominique Bilde, Joachim Kuhs, Hélène Laporte, Jaak Madison, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Bernhard Zimniok
NI	Ioannis Lagos
The Left	Özlem Demirel, Manu Pineda, Miguel Urbán Crespo, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace

16	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Anna Fotyga, Beata Kempa, Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Johan Van Oortveldt, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Gianna Gancia, Valentino Grant
NI	Antoni Comín i Oliveres, Kostas Papadakis
The Left	Silvia Modig

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

